اللمعان

من خلاصة سور القرآن

از

مولانا محمد طاہر

جماعت اشاعة التوحید والسنة

یہ کتاب maktabatulishaat.com سے ڈاؤن لوڈ کیا گیا ہے۔

رب زدنی علما [illegible]

[illegible]

اللمعان

من خلاصة سور القرآن

از

حضرت سیدنا و سندنا [illegible] شیخ القرآن والحدیث

مولانا محمد طاہر صاحب [illegible]

[illegible]

○

بقلم [illegible] سلطان غنی عارف [illegible]

الناشر

جماعة اشاعة التوحيد والسنة ○ پنج پیر

یہ کتاب maktabatulishaat.com سے ڈاون لوڈ کیا گیا ہے۔

عظیم الشان خوشخبری

★ اب مکتبہ اشاعت آپ کے جیب میں ★

دنیا میں کسی بھی جگہ علماء جماعت اشاعت التوحید والسنۃ کے تمام تصانیف

Play Store اور Website سے بالکل فری انسٹال / ڈاؤن لوڈ کریں۔

انسٹال / ڈاؤن لوڈ کرنے کا طریقہ

Play Store سے " مکتبۃ الاشاعت " انسٹال کرنے کے بعد ایپ میں مطلوبہ کتاب ڈاؤن لوڈ کریں

نیز اپنی کتاب کو Website / Play Store پر مفت شائع کرنے کے لیے بھی رابطہ کریں۔

نوٹ

ویب سائٹ پر جماعت اشاعت التوحید والسنۃ کے تمام تصانیف مثلاً تفاسیر، فتاویٰ جات، شروح، سوانح حیات، نوٹس، درس نظامی کے کتب وغیرہ دستیاب ہیں آپ وقتاً فوقتاً Play Store اور website پر چیک کیا کریں مزید معلومات کے لیے دیے گئے واٹس ایپ نمبر پر رابطہ کریں۔ وہاں آپ کو آسانی کے لئے مطلوبہ کتاب کا link دیا جائے گا اور آپ کو بہترین رہنمائی دی جائے گی جس سے آپ کو مطلوبہ کتاب آسانی سے ملے گا۔ پلے سٹور پر ترجمہ و تفسیر یا سورتوں کے نوعیت والے تصانیف دستیاب ہوں ہیں کیونکہ ایک PDF میں اس کا مطالعہ مشکل ہوتا ہے تو ہم نے آسانی کے لیے ہر ایک پارے کے لیے الگ الگ بٹن بنایا ہے تاکہ قارئین کے لیے پڑھنے میں آسانی ہو باقی تمام نوعیت کے تصانیف مندرجہ ذیل ویب سائیٹ پر دستیاب ہوں گے۔ جو Goggle پر مزکورہ ویب سائیٹ میں سرچ کرنے سے یا ہمارے مندرجہ بالا app " مکتبۃ الاشاعت " کو پلے سٹور سے انسٹال کرنے کے بعد ایپ میں سرچ کرنے سے ملیں گے۔ آسانی کے لیے ویب سائیٹ پر links ملاحظہ کیجئے۔ جزاکم اللہ

WhatsApp:0320-1914145

ویب سائیٹ **maktabatulishaat.com** (مکتبۃ الاشاعت ڈاٹ کام)

اللمعان

من خلاصۃ سور القرآن

عبد اللہ عابد تور ڈھیر تحصیل صوابی ضلع مردان

فضل الرحمان عابد تور ڈھیر تحصیل لاہور ضلع صوابی۔

یہ کتاب maktabatulishaat.com سے ڈاون لوڈ کیا گیا ہے۔

جملہ حقوق محفوظ

چاپ اول .... ۱۴۰۰ ھ

جون ۱۹۸۰ ء

قیمت : پندرہ روپے

چاپخانہ : المطبعة العربية ، ۳۰ لیک روڈ ،

پرانی انارکلی لاهور - پاکستان

یہ کتاب maktabatulishaat.com سے ڈاون لوڈ کیا گیا ہے۔

تلخيص الأصول

الحمد لله وكفى وسلام على عباده الذين اصطفى ، أما بعد :
د قرآن كريم د فهم د پاره د يو څو قاعدو ضرورت دے چه دا قاعدے د چايا دے نه وى هغه فهم د قرآن كريم نه شى كولے .

اوله قاعده : اسماء د قرآن كريم او تعريف د قرآن كريم او حكمت د نزول د قرآن كريم او احوال د معرضينو او د مليينو ، قرآن كريم دوه حصے دے مكى او مدنى په مكى سورتونو كښى د مشركينو او په مدنى كښى د اهل كتابو او منافقينو سره مخاصمه ذكر ده .

دويمه قاعده : اقسام د شرك پيژندل دى . شرك په دوه قسمه دے اعتقادى او فعلى شرك اعتقادى په څلور قسمه دے :
(١) شرك فى العلم چه فوق د اسبابو ظاهريو نه بغير د الله نه څوك په حان پوهه او كنړى . (٢) شرك فى التصرف غير د الله نه څوك و اكدار كنړل فوق الاسباب الظاهرية . (٣) شرك فى الدعاء غير د الله پاك نه بل چاته را مدد شه وئيل فوق الأسباب الظاهرية . (٤) شرك فى العبادة . دا يو كلى دے او نور ئے افراد دى . ده عبادت

یہ کتاب maktabatulishaat.com سے ڈاون لوڈ کیا گیا ہے۔

څه قسم مخلوق له کول . شرك فعلی هغه افعال چه الله تعالی له مختص ومن مخلوق له ی کول لکه نذر سجده وغیره .

دریمه قاعده : اصناف د مشرکینو پیژندل دی . اصناف د مشرکینو څلور دی : (۱) مشرکین بالملائکه یعنی ده خدا وند کریم په یو صفت کښې پیریان شریکول لکه علم غیب او تصرف او پیریان غیبدان متصرفان ګڼړی لکه فلاسفه چه په عقولو عشرۇ قول کوی . (۲) مشرکین بالجن لکه د خلقو نه چه څه شے ورك شی نو وائی پیربانـو ماما ګانو مونږ له خپل شئی راکړی . (۳) مشرکین بالکواکب دستوری ده رب العزت په صفت کښې شریکول ده هغوئ علم او تصرف لکه هغه کسان چه کواکب سبعه سیاره ئے امدادیان ګڼړلی ۋ . (٤) مشرکین بالعباد الصالحین انبیاء علیه السلام و اولیاء کرام په صفات ده الله تعالی موصوف ګنړل لکه چه په دے زمانه کښې خلقو بعض اولیاء دتبرے بعض د محبت او بعض د څامنو او مال د پاره نیولی دی .

څلورمه قاعده : د مشرکینو ادله پیژندل دی . څوك چه د هغوی په دلائلو نه پوهیګی د قرآن فهم نه شی کولے . د مشرکینو ادله څلور دی : (۱) اول اتباع الظن یعنی د خپل ګمان تابع کیدل . (۲) اتباع الهوی یعنی د خپل خیال او خواهش تابع کیدل. (۳) اتباع الآباء یعنی د خپلو مشرانو چه خلاف ده دین وو په طریقه تلل او دلیل نیول . (٤) قیاس فاسد لکه (إن یسرق فقد سرق اخ له من قبل) یوسف ۷۷ . او یالکه دا قیاس د شیطان شو (أنا خیر منه خلقتنی من نارو خلقته من طین) الاعراف ۱۱ .

یہ کتاب maktabatulishaat.com سے ڈاون لوڈ کیا گیا ہے۔

په مدنی سورتونو کښې مخاصمه ده د یهود و نصاری او منافقینو سره ده .

پنځمه قاعده : مقاصد اربعه پیژندل دی . یعنی توحید صداقة الکتاب ، صداقة الرسول ، ایمان بالیوم الآخر او هر یو د دے څلو رونه کله په مستقل سورة کښې دعوی وی او درے نورور پسے وی او کله د هریو د پاره علیحده سورة چلولی شی لکه په سورة اخلاص کښې صرف توحید په سورة زلزال کښې اثبات الآخرة په سورة قدر کښې صداقة الکتب او په سورة ضحی کښې صداقة الرسول. اوکله په یوایت کښې څلور واړه داجمع کړی لکه یه سورة النساء آیت نمبر ۱۳٦ کښې .

شپږمه قاعده : مثبتات یعنی دلائل پیژندل دی . څوك چه د مقاصد اربعو مثبتات او نه پیژنی هغه د قرآن کریم فهم نه شی کولے مثبتات څلور وی : (۱) دلیل عقلی ، (۲) دلیل نقلی ، (۳) دلیل وحی ، (٤) حلف دلیل عقلی . په درے قسمه دے : (۱) محض چه مسلم بین الفریقین وی او دا په پنځه قسمه دے : (۱) انفسی، (۲) آفاقی، (۳) ارضی ، (٤) جوی ، (٥) سماوی ، (۲) اعترافی یعنی چه خصم پر اقرار او کړی ، (۳) مسکت للخصم . یعنی چه خصم پر ساکت پاتے کیږی .

دلیل نقلی په دوه قسمه دے : (۱) اجماعی ، (۲) انفرادی. اجماعی کله د انبیاء نه وی او کله د فرشتونه وی د انفرادی هم څلور اقسام دی : (۱) دلیل نقلی من الانبیاء ، (۲) دلیل نقلی من

یہ کتاب maktabatulishaat.com سے ڈاون لوڈ کیا گیا ہے۔

الملائکه ، (٣) دلیل نقلی من الجن ، (٤) دلیل نقلی من المؤمنین السابقین ، (٥) دلیل نقلی من الکتب السابقة ، (٦) دلیل نقلی من الوحوش و الطیور .

دلیل وحی هم په دوه قسمه دے یو وحی عام او بل وحی خاص او حلف په پنځه قسمه دے : (١) چه مقسم به د نقصان راو رسوی او دا قسم مختص دے په الله پورے ، (٢) برائے بد دعا لکه دا قول د حضرت حسان رض شو ثکلت بنیتی ا ن لم تروها . تثیر النقع من طرفی کداء او دا دوه قسمه قسم په قرآن کریم کښې نیشته ، دریم قسم په معنی د رحمت سره دے ، څلورم قسم په معنی د گواه سره لکه (والصافات صفا) ، (والذاریات ذروا) شو یالکه قسم بلب میګون تو و زلف شبګون توکه تو محبوب دلربا ای . پنځم قسم د پاره د تفخیم شان او یا د تفخیم واقعه دے او دا قسم قسم جواب نه غواړی لکه (ص والقرآن ذی الذکر) .

اوومه قاعده : لواحق د مقاصد و اربعو پیژندل دی لواحق څلور دی : (١) جهاد ، (٢) انفاق ، (٣) امور انتظامیه ، (٤) آداب قرآنیه .

اتمه قاعده : احوال د معرضینو او منیبینو پیژندل دی احوال المعرضین څلور دی : (١) الزجر باقوالهم وافعالهم ، (٢) تخویف دنیوی ، (٣) تخویف اخروی ، (٤) ختم قلب او احوال د منیبینو هم څلور دی : (١) بشارت دنیوی ، (٢) بشارت اخروی ، (٣) تسلی ، (٤) ربط القلب

یہ کتاب maktabatulishaat.com سے ڈاون لوڈ کیا گیا ہے۔

نهمه قاعده : د اده چه ځوك امور مصلحه او ابتلاء او ادخال الهی او قصص او نه پیژنی بیاهم فهم د قرآن کریم نه شی کولے او ادخال الهی دېته وائی چه کلام شروع وی نو په منیځ کښې نے الله پاك خپل کلام ذکر کړی د پاره د فهم او یا د پاره د یو عرض نوبیا هغه مخکښې مضمون چابګی لکه په سورة بقره کښې (حافظوا علی الصلوات و الصلوة الوسطی) الآیة .

لسمه قاعده : د اده چه ناسخ او منسوخ او نه پیژنی نوبیاهم فهم د قرآن کریم نه شی کولے . نسخ په دوه قسمه ده لغوی او شرعی . نسخ لغوی بیا په دوه قسمه ده یو په معنی ده ازاله او بل په معنی د نقل او کتابت سره او نسخ په معنی دا زالے بیا په دوه قسمه ده . یو من بدل او بل من غیر بدل لکه نسخت الریح الآثار مثال د من بدل لکه نسخت الشیب الشباب و نسخت الشمس الظل او نسخ په معنی د نقل او کتابت سره د اده چه (انا کنا نستنسخ ما کنتم تعلمون) الجاثیه ۲۹ . او نسخ شرعی په اصطلاح د اصولیانو کښې دیته وائی چه یو حکم مخکښې عزیمت وی او بیا رخصت شی او یا مخکښې مطلق وی بیا مقید شی یا مخکښې عام وی بیا خاص شی لکه حکم د جهاد شو چه پخوا به یو مسلمان د لسو کافرو سره مقابله کوله او اوس به ئے د دوه سره کوی دا سے نه ده چه دا ایت منسوخ دے . بلکه دا حکم پخوا عزیمت ، اوس رخصت دے ، که یو سړے ئے کولیشی نو اوس هم روا دے او اجر د دواړو یو شان دے . او یوه نسخ په معنی د انعدام کلی سره ده په مذهب د متقدمینو . او دا نسخ په قرآن کریم کښې نیشته دے چه بالکل حکم اول من کل الوجوه رفع شی .

یہ کتاب maktabatulishaat.com سے ڈاون لوڈ کیا گیا ہے۔

یوولسمه قاعده : د اده چه اسباب د نزول نه پیژنی نو بیاهم فهم د قرآن کریم نه شی کولے کله به بوابت او یو سورة و رسنو د یوے واقعے نه نازل شوے وی نو اعتبار عموم د لفظ لره دے نه خصوص د واقعے او یا خصوص د سبب لره .

دولسمه قاعده : د اده چه څوك طبقات د مفسرینو او نه پیژنی نو بیاهم فهم د قرآن کریم نه شی کولے او په تفسیر کښی به همیشه غلطی کوی . د مفسرینو د طبقاتو د حضرت شیخ القرآن مولانا محمد طاهر صاحب پنج پیری کتاب نیل السائرین فی طبقات المفسرین د مطالعه قابل دے .

تمت بالخیر والعافیة

بقلم الحقیر المعترف بالذنب و التقصیر سلطان غنی عارف عفی عنه الحنفی الفنح فیری .

الاشعار فی ترتیب السور

من لسان سیدنا وسندنا وامامنا فیما بیننا وبین الله حضرت شیخ القرآن مولانا محمد طاهر رح :

فاتحه کښی دی اصول ده دین اظهر
بقره کښی مضامین څلور بهتر

انبیاء واړه سره آل عمران
دی نساء په مائده انعام اکثر

یہ کتاب maktabatulishaat.com سے ڈاون لوڈ کیا گیا ہے۔

په اعراف انفال تو به کړه د یونس
هود یوسف رعد سره دی برابر

ابراهیم کښې دے انذار د انبیاء
نمونے شوے د عذاب په الحجر

نحل شو بنی اسرائیل سره په کهف
په مریم طه کښې دی انبیاء سر

په الحج شو مومنون په نور فرقان
شعراء د نمل شان شو را بهر

القصص د عنکبوت کړه نمونه
هم لقمن سجده کړی واړه سراسر

شو احزاب لکه سبا غوند فنا
د فاطر عذاب نه اوسه په خطر

د یس صافات دعوی اوګړه ص
مشرکان واړه روان دی الزمر

د مومن سجده شوری د انبیاء
دی زخرف غوند د خان واړه کفر

جاثیه شو د احقاف عاد و ثمود
محمد له فتح ورکړه رب اکبر

حجرات نه الخروج د ق دعوی ده
ذاریات شو طور توکړے لکه کسکر

یہ کتاب maktabatulishaat.com سے ڈاون لوڈ کیا گیا ہے۔

چه طلوع کړه د النجم ایښوئو
معجزه شوه د حضرت شق القمر

د رحمن دی واقعه حدید شو نرم
جدال مه کړه وړاند ستا دے الحشر

ممتحنه ده صف بسته په جمعه کښې
منافقون به تغابن کړی په محشر

په طلاق دے تحریم ملک ده الله
ن حاقه کښې معارج به کړی سرور

دے بیان د نوح نبی جن ته عیان
مزمل د مدثر نه قم انذر

د قیامت دهر کړه باد المرسلات
دے نبأ د نازعات عبس مضطر

د تکویر نه انفطار تطفیف به نوی
انشقاق به کړی بروج طارق به بر

څوک اعلی به شی په چا الغاشیه
شی مرقد نه به را پور ته الفجر

شی فنا به البلد شمس و اللیل
شی ضحی به پری چه وی شرح صدر

د التین غوند اقرء کړه یا د خوشحاله
زیات به ستاشی په داریږو القدر

یہ کتاب maktabatulishaat.com سے ڈاؤن لوڈ کیا گیا ہے۔

بینه کړه زلزال لرے کړه د شرك
عادیات غوندے کړه القارعه سر

تکاثر مکړه د مال دنیا فانی ده
عصرکښ دے همز مکړه لرو بر

د الفیل نمونے لارے د قریش
ماعون مکړه چه فایز ئے په کوثر

کافرون نه بائیکاټ کړ نصرستا دے
شوتبت اعداء اخلاص کړه په جګر

په رب الفلق د ناس وسوسے لارے
د قرآن درس د جاری وی د احقر

تمت بالخیر والعافیة

د قرآن کریم مختصرے خلاصے

(از حضرت شیخ القرآن پنج پیری)

خلاصه سورة الفاتحة

سورة فاتحه عنوان د قرآن کریم دے په بیان د مقاصد و اربعو او په ذکر د فرقو ثلاثو ، کښې مع التخویف و البشارة .

سورة البقرة

ربط : تفصیل د فرقو ثلاثو مذکورو په فاتحه کښې یا تشریح د دعوی اصلی د فاتحے یا بیان د مطلوب ما سئل فی الفاتحة بقوله :

یہ کتاب maktabatulishaat.com سے ڈاون لوڈ کیا گیا ہے۔

(اهدنا الصراط المستقيم) خلاصه بيان د مقاصد و اربعو التوحيد و الرسالة والجهاد والانفاق و كل من الثانى ممد للاول .

حاصل السورة : بيان الفرق الثلاثة مع اوصافهم وحكمهم وذكر الدعوى الاصلى بالادلة العقلية والنقلية مع النعم الاربعة على الانسان ثم خطاب خاص لليهود وذكر اوصافهم الثلاثة القبيحة و الخطابات الستة . اول كښې نعم ثمانيه او دوه نقمتين . دويم كښې تبائح ثلاثه د هغوى د آباء او څلور د موجودينو . دريم كښې انكارهم من الاوامر و اتيانهم بالنواهي . څلورم كښې انكارهم من الانبياء السابقين . او پنځم كښې انكارهم من هذا النبى. او شپږم خلاصه د ما سبق .

او قسم ثانى په رد د شبهاتو تسعؤ على الرسالة : (١) اتيان جبرئيل ، (٢) براءة سليمن ، (٣) مسئله د سحر ، (٤) النهى عن راعنا ، (٥) مسئله د نسخ ، (٦) اتخاذ الولد ، (٧) لولا يكلمنا الله ، (٨) تحويل قبله ، (٩) الطواف على الصفاء والمروة .

او په درميان كښې بيان د امور ثلاثو : (١) بيت الله بنيت للتوحيد فلم تشركون فيه ، (٢) وهذا النبى بشر به ابراهيم فكيف تخالفونه ، (٣) التوحيد دين الانبياء كلهم فلم تنكرونه ور دالشرك الفعلى آخرا مع الزجر للكاتمين .

او قسم ثالث فى بيان الجهاد او د دى د پاره امور ثلاثه الاوصاف العشرة للمجاهد من تهذيب الاخلاق والامور الاربعة

یہ کتاب maktabatulishaat.com سے ڈاون لوڈ کیا گیا ہے۔

لتدبير الملك القصاص من الظالم و تقسيم الا موال بالقانون الشرعى وارتباط النفس والنهى عن الارتشاء .

والقواعد لتدبير المنزل اتلس الانفاق[1] والقتال[2] وحكم القتال[3] فى الأشهر الحرم والنهى[4] عن الخمر والميسر واصلاح[5] اليتامى ونكاح[6] المشركات وحكم الحيض[7] ومقصد الوطى[8] والتعظيم[9] لله وبيان[10] الايلاء والطلاق[11] والرضاع[12] وعدة[13] المتوفى عنها زوجها وحكم الخطبة[14] وطلاق[15] غير المدخول بها وذكر الصلوة[16] والوصية[17] وحكم المتعة[18] ثم امثلة السابقين فى الجهاد بيان المداهنين والمجاهدين ، او قسم رابع فى بيان الانفاق وبيان امثلة المنفقين فى سبيل الله وفى غير سبيله وبيان الأمور الستة وبيان الأمور المنتظمة فى الآية الطويلة .

والدعوى الاصلى اربع مرات

سورة آل عمران

دعوى السورة : زيادت وضاحت په مقاصد و اربعو مذكورو أو خطاب د قسم ثانى د منكرينو سره چه فاتحه كښې په عنوان د ضالين سره مذكورو . و دفع شبهتهم .

ربط السورة : دفع د شبهے چه وارده وه په مضمون اول د بقرے چه الوهية د عيسى[ع] لره دے او اثبات الرسالة او ذكر د نصارى او د هغوى خوارلس قباحتونه او قواعد د پاره د تنظيم د جماعت چه مقصد د قتال ته تيارے او شى او ترغيب الى الانفاق په اخير كښې قبائح د يهودو .

یہ کتاب maktabatulishaat.com سے ڈاون لوڈ کیا گیا ہے۔

حاصل السورة : قسم اول په دفعه د شبهے کښې په اجو بو ثلاثو سره چه بنوة د عیسیٰ په کتبو سابقو او ده عیسیٰ علیه السلام ابن الله ذکر په کتب سابقه کښې اما من المتشابهات و اما دس من البغاة بل هو ابن مریم لکه چه بیان شو نسب د هغه او بیان د انبیاء سابقینو په توحید د رب العزة او قسم ثانی په بیان د قبائح د اهل کتابو کښې اطاعة الاحبار والرهبان ١ ، ٦٣ ، فی التحلیل فی التحریم ، المحاجة الباطلة منهم ٢ ، ٦٤ ، الضلال و الا ضلال ٣ ، ٦٨ ، کفرهم ٤ ، ٦٩ ، تبلیس الحق بالباطل ٥ ، ٧٠ ، مکیدتهم لیلبسوا علی الضعفاء د ینهم ٦ ، ٧١ ، وصیتهم بالیهودیة المنسوخة ٧ ، ٧٢ ، خیانتهم و تحلیلهم اموال الناس ٨ ، ٧٧ ، تحریفهم ٩ ، ٧٧ ، و اتخاذهم العبا دالصالحین الهة ١٠ ، ٧٨ ، نقضهم العهود ١١ ، ٧٠ ، و ارتدادهم ١٢ ، ٨٥ ، افتراءهم علی الانبیاء فی التحلیل والتحریم ١٣ ، ٩٣ ، اختراعهم فی الدین ١٤ ، ٩٦ ثمه التبنیه للمومنین بالتباعد عنهم القسم الثالث فی بیان الامور المؤسسة لتنظیم الجماعة .

القاعدة الاولی الایمان بالله وحده ١ ، ١٠٢ ،

القاعدة الثانیة قانون قرآن ٢ ، ١٠٣ ،

القاعدة الثالثة ارکان دی فعال وی لنشر المقصد ٢ ، ١٠٥

القاعدة الرابعة رأس المال د پاره د خرج دخپل ځان ٤ ، ١١٦ .

القاعدة الخامسة الحذر من الاغیار ٥ ، ١١٨ .

بیا په دے قاعدے بیان د وجوهاتو او د وه واقعے تنویراً برائے

یہ کتاب maktabatulishaat.com سے ڈاون لوڈ کیا گیا ہے۔

توضیح ۔ بدر کښی تا سو د دے قاعده و پابندوی نو کامیاب شوی مع القلة او احد کښی تا سوسره اغبارو، نو هزیمت مو او کړو مع الکثرة او بیا قبائح المنافقین والیهود مع التشجیع الی القتال آخرا ۔

سورة النساء

دعوی السورة :ـ بیان د امور منتظمو للمعاشرة

ربط :ـ بیان د امور منتظمو پس د بیان د مقاصد و عالیو ، مذکورونه په سور سابقو کښی ۔

حاصل السورة :ـ سورة په اقسامو ثلاثو کښی دے قسم اول په امور منتظموبین الرعیة کښی (۱) حفاظة اموال التیامی (۲) حفاظة الیتامی (۳) اعطاء المهور (٤) حفاظة اموال السفهاء (٥) الصبر علی الفروض المنصوصة (٦) تقسیم الاموال بالفرائض (۷) حبس المتهمین (۸) لا ترثوالنساء کرها (۹) لا تنکحواما نکح اباءکم (۱۰) النهی عن نکاح المحارم (۱۱) النهی عن الاموال المحرمة (۱۲) النهي عن العدوان (۱۳) ایفاء العهد (١٤) امیر البیت الرجال (۱۵) الصلح بین العشائر (۱٦) دعوی التوحید ثم الزجر للمنافقین والیهود . او مینځ کښی الزجر للمؤمنین والمنافقین والیهود بالتضعیف والتنصیف وا یعنی دری ایاتو کښی زجر للمؤمنین شپګو کښی للمنافقین او د ولسو کښی للیهود و بالعکس .

دویم قسم په بیان د امور منتظموبین الراعی والرعیة حکم اول للامراء (ان الله یأمرکم ان تؤدوا) ۱ ، ۵۸ ، حکم دریم

یہ کتاب maktabatulishaat.com سے ڈاون لوڈ کیا گیا ہے۔

للرعية (خذوا حذركم فانفروا ثبات) ٢ ، ٧١ ، حكم دريم (فليقاتل فى سبيل الله) ٣ ، ٧٤ ثم الترغيب الى القتال و الدعوى الاصل و احكام المنافقين ، حكم خلورم الاحتياط فى القتل ٤ ، ٩٢ ، حكم پنځم اصلاح النية فى الجهاد ٥ ، ٩٤ ، حكم شپږم الهجرة فى سبيل الله ٦ ، ١٠٠ ، حكم اوم حكم الصلواة ١٠٢ ، حكم اتم اجراء كتاب الله ٨ ، ١٠٥ ، حكم نهم ميراث النساء وحقوق اليتامى ٩ ، ١٢٧.

القسم الثالث فى الترغيب للمؤمنين الى اطاعة الله ورسوله ١٣٥ ، ١٣٦ ثم الزجر للمنافقين فى ثمانية عشر آيات و بنصفها لليهود ثم بيان المقاصد الاربعة مختتما بنفى الشرك بنفى التصرف من المخلوق (لن يستنكف المسيح) و مرتبطا باول السورة فى بيان الإرث.

سورة المائدة

دعوى السورة :ــ په بيان د حل او د حرمت كښې چه حرام هغه دى چه خداى حرام كړى دى ١ ، ٩٠ او هم د ارنك حلال ما احل الله او تحليل د عباد و غلط د ارنك نذر الله تعالى له درست او نذر لعباد غلط .

حاصل السورة وربط السورة :ــ پس د مقاصد و اصليؤنه او د امور منتظمونه بيان د حل حرمت .

حاصل السورة :ــ په دے سورة كښې بيان د مسائلو اربعو دے دوه در ستے چه اتيان پر ممدوح دے او دوه غلطے دى په دے سورة كښې قبائح د اهل كتا بودى چه هغوى په حل حرمت كښې

یہ کتاب maktabatulishaat.com سے ڈاون لوڈ کیا گیا ہے۔

کړی و او نور فضائح او زجر مومنانونه د هغوی په دوستئی سره او
نی د شرک فی التصرف سرا را د عیسی علیه السلام نه په ۷۲ او
۱۱۰ او د موسی علیه السلام نه په ۲۵ او د نبی ؐ نه په ۴۱ کښی او
اخیر کښی نی د شرک فی العبادة تفصیل ئے دا دے .

قسم اول ۱ نه تر ٦ پورے بیان د مسائلو اربعو . قسم دویم
د ایت ٦ نه تر ۱۱ پورے بیان د امور و مصلحو ممدو للمبلغ .
قسم دریم د ایت ۱۱ نه تر ۱۹ پورے مثال لمن نقض العهد و
کتم الحق مع الترغیب الی القرآن . قسم څلورم تر ۲٦ پورے مثال
د متکاسلینو . قسم پنځم خوارلس ایتونو کښی جزاء د ظالم نه ۲۳
و النهی عن الترحم علی من بغی و تجاوز الحق مختتما بنفی الشرک
فی التصرف ٤۰ . شپږم قسم لسوایتونو کښی دے و فیه التسلیة
لرسول ﷺ ٤۱ و بیان قبائح اهل الکتب ٤۱ ، ٤۲ . قسم اوم
په نهه ایتونو کښی التهدید للمؤمنین ۵۱ تا ۵۸ بموالات الکفار .
قسم اتم د ۵۹ نه فضائح د اهل کتابو تر ٦۷ پورے . قسم نهم
٦۷ الترغیب الی التبلیغ و الزجر للمداهنین والکاتمین او بیا قسم لسم
د ۸۷ نه په ذکر د مسائلو اربعو کښی او دعوی د سورة مختتما
السورة بنفی الشرک فی العلم ۱۱۹ والعبادة لله وحده .

سورة الانعام

دعوی السورة :— نفی د دولسو قسمونو د شرک سره د تفصیل
د قسمنو د شرک .

یہ کتاب maktabatulishaat.com سے ڈاون لوڈ کیا گیا ہے۔

ربط السورة :- هر کله چه په مائده کښې نفی د شرك فى التصرف فى العلم فى العبادة د غير الله نه او شوه نو په دے سورة کښې اثبات د دعوى د توحيد په ادلو عقليو کيږى .

حاصل د سورة :- دا سورة دوه حصے دے اوله حصه په رد د شرك اعتقادى يعنى رد د شرك فى العلم رد د شرك فى الدعاء رد د شرك فى التصرف او رد د شرك فى العبادة او هريو بيا بيا ذکر کوى دارنگ رد په اصنافو اربعو د مشرکينو او کثرة ادله عقليه په اثبات د توحيد او بيان د مناظرے د ابراهيم او ذکر د عقباتو ستو للمبلغ چه په بيان د توحيد کښې په هر مبلغ راځى او پدى بمبتلا کيگى .

اصول :- په دے سورة کښې څلور و لیشت اصول ذکر دى : اشراك اربعه مع اصناف اربعه للمشركين . نفى د تصرف ۲ ونفى د علم غيب عن النبى ﷺ سره د توحيد او كثرة دلائل عقليه سره د دلائلو نقليو او وحييو او نفى د شفاعت قهرى او رد د شرك فعلى من تحريمات العباد والنذر لغيره تعالى وصداقت الرسول ﷺ مع صداقة الكتاب والابتلا بالنعم والنقم مع الامثلة للموحد والمشرك وذكر العقبات الستة تشجيعاً للمبلغ مع البشارة والتخويف للمشركين والزجرلهم .

سورة الاعراف

دعوى د سورة بيان د مسائلو ثلاثو ، کښې : (اول فلا يكن فى صدرك حرج) دويم (و اتبع ما انزل اليك) دريم نفى الشرك با لادلة النقلية من السابقين .

یہ کتاب maktabatulishaat.com سے ڈاون لوڈ کیا گیا ہے۔

ربط السورة :- پس د هغے نه چه په دلائل عقليو سره رد الشرك او اثبات التوحيد شوے ؤ په سورة سابقه کښې نو دے سورة کښې ادله نقليه بيانوي او ذکر ؤ اقوامو سابقو مکذبو ، او د هغوی د هلاکت په سورة سابقه کښې په سريع العقاب سره اشاره شوے وه . دی سوره کښې ده سريع العقاب نمونے ده عذاب وولس بيان کړی دی .

حاصل د سورة :- د اولے مسئلے د پاره په اخير د سورة کښې واقعه د موسی عليه السلام ذکر کړيده او د دويمے مسئلے د پاره حالت د شيطان او د قوم لوط ذکر کړيدے چه اتباع د ما انزل ئے او نکړه او مرتکب د فاحشے شو نو شيطان ملعون او قوم لوط هلاك شو او د دريمے مسئلے د پاره اقوال د رسل اربعو يعنی نوح [ع] هود [ع] صالح [ع] شعيب عليهم السلام ئے ذکر کړيدی او په هره واقعه کښې اشاره ده مسائلو ثلاثو ته .

تفصيل د اول ايت نه تر ۳۹ پورے ذکر د تسلی للنبی [ع] او ترغيب په ما انزل دی . او واقع د شيطان په رد د شرك فعلی په انه يامر بالفحشاء سره د تخويف او زجر شديد للمنکرين المشرکين والمعرضين او بشارت بيا ايت ٥٤ پورے دريمه مسئله ده سره د دليل عقلی او زجر و تخويف للمنکرين دے او تفصيل د تخويف اخروی او بشارت اخروی په بيان د حالت د منکرينو او منقادينو کښې بيا ٥٩ نه تر ۹۳ پورے ذکر د انبياء سابقينو دے بيا ذکر د نعم اونقم دے سره د تخويف نه تر ۱۰۲ پورے او دنيه تر ۱۷۱ پورے بيان د موسی [ع] او بنی اسرائيلو دے چه موسی [ع] د فرعون د لاسه او د

یہ کتاب maktabatulishaat.com سے ڈاؤن لوڈ کیا گیا ہے۔

خپل قوم د لاسه خومره تکالیف برداشت کړه بیا په اخبر کس زجر او تخویف بالشرك واستحباب الحیاة الدنیا والاعراض عن القرآن مع نفی الشرك فی العلم مختتماً بالتوحید کما افتتح بترغیب القرآن الکریم .

سورة الانفال

د دعوی د سورة انفال بیان القواعد الستة للقتال .

ربط السورة :- په سابقه سورتو نوکښی توحید په دلائل عقلیو لکه سوره انعام کښی او په نقلیو لکه سوره اعراف کښی ثابت شو نو په دے سورة کښی اعلان جهاد دے .

حاصل السورة :- اعلان جهاد او د جهاد د پاره په دے سورة کس قواعد خمسه په لفظ د (یا ایها الذین آمنوا) سره لکه اول کښی اوصاف خمسه د مومنینو دی او په د غه صفاتو کښی په هر صفت باند یوه قاعده په طریقه د لف نشر مرتب سره تفریع ده قاعده . او له ۱ ، ۱۰ ، دویمه ۲ ، ۲۰ ، دریمه ۳ ، ۲٤ ، څلورمه ٤ ، ۲۷ ، پخمه ٥ ، ۲۹، کښی ذکر شویدی او بیا تفصیل د قاعدے خامسے په یجعل لکم فرقانا سره په واقع د هجرة سره ئے واضح کړے دے بیا زجر للمشرکین مع التخویف او دعوی د سورة په ۳۹ ایت کښی ده (وقاتلوهم حتی لا تکون فتنة) بیا بیان القواعد لا میر الحرب د تقسیم د مال د غنیمت ذکر دی او په ایت ٤٥ کښی قاعده شپږمه تنویر اعلی ما سبق من القواعد ذکر ده بیا تخویف او زجر للمشرکین او تحضیض للقتال تر اخبره پورے دے .

یہ کتاب maktabatulishaat.com سے ڈاون لوڈ کیا گیا ہے۔

سورة التوبة

دعوىٰ د سورة :ـ المقاطعة عن اعداء الله تعالى وقتالهم والاعلان للجهاد معهم .

ربط السورة هر کله چه قاعدے د قتال په سورة سابقه کښې ذکر شوے نو په دے سورة کښې تخصيص دے مومنانو لره .

حاصل السورة :ـ اعلان د مقاطع عن المشركين (براءة من الله ورسوله الى الذين عاهدتم من المشركين) اقسام اربعه د خلقو په دے سورة کښې مفصل بيان کړه ، قسم اول د اول نه تر ايت ۲۹ پورے اقسام د مشرکينو چه لوظ نا مه ور سره وه مؤقته يا غير مؤقته او د هريو مناسب حکم او بيا په ۲۳ ايت کښې اوصاف للمؤمنين د هر دشمن د خداي سره مقاطعه کرى و لو آباء کم او ابناء کم او امداد په لاس د الله کښې دے نه په کثرة او له په دولت لکه ۲۵ ايت کښې ، قسم ثانى د ۲۹ نه تر ۳۸ پورے احوال د اهل کتابو او د هغوي قباحتونه ، قسم ثالث د ۳۸ نه تر ۸۹ پورے د منافقينو ۶۳ صفات قسم رابع د ۸۹ نه تر اخيره پورے اقسام د مؤمنينو دى اول الضعفاء ۹۱ فليس عليهم حرج .

القسم الثانى الاغنياء اجازت غونبتونکى القسم الثالث قسم خور و نکى اوعذر کونکى ۹٤ ، ۹۵ څلورم السابقون الاوّلون من المهاجرين والانصار ۱۰۰ او پنځم و آخرون اعترفوا بذنوبهم شپږم . م (و آخرون مرجون لامر الله) ۱۰۶ او بيا ذکر د خباثت د منافقينو او بيا ترغيب او تشجيع الى القتال مع الزجر للمنافقين مختتما بدعوى التوحيد (فان تولوا فقل حسبى الله) .

یہ کتاب maktabatulishaat.com سے ڈاون لوڈ کیا گیا ہے۔

سورة یونس علیه السلام

دعوی د سورة :- نفی د شرك اعتقادی او فعلی .

ربط :- تفصیل د اخرایت د سورة تو ہے یا مرتب په دعوی د سورة تو ہے جهاد لرد الشرك دے چه من کښې سورة کښې جهاد بیان او شه نو دا سورة دعوی چه رد دشرک دے پرے تفریع شه چه جاهدوا لرد الشرک .

حاصل د سورة :- په دے سورة کښې اثبات د توحید په دلائلو عقلیو سبعۇ دے په هر یو دعوی د توحید متفرع ده اوهم دومره ترغیب الی القتال دے یعنی او وه ځایه اول رد د شرك اعتقادی او بیا رد د شرك فعلی پس د دلائلو نه زجر شدید للمنکرین و للمعرضین عن القرآن او درے دلائل و رستی په رد د شرك فعلی دی او په اخیر کښې واقعات ثلاثه قوم نوح قوم فرعون قرم یونس علیهم السلام بطور تخویف دنیوی دی او سورة ختم په نفی د شرك فی العبادة ۱۰۴ ، او په نفی د شرك فی الدعاء ۱۰٦ او په نفی د شرك فی التصرف ۱۰۷ او په اتباع د (ما یوحی) دے .

سورة هود علیه السلام

دعوی د سورة :- بیان د اضولو اربعو (۱) دعوی د توحید العبادة لله وحده کما فی قوله (ان لاتعبدوا الا الله) ۲ (۲) رد دشرك فی العلم ٥ (یعلم ما یسرون و ما یعلنون) ۳ الترغیب فی التبلیغ فلعلك تا رك بعض ما یوحی الیك) (٤) التسلیة للنبی[4] انك علی بینة .

ربط السورة :- په اخیر د سورة یونس کښې رد د اشراك

یہ کتاب maktabatulishaat.com سے ڈاون لوڈ کیا گیا ہے۔

ثلاثو ، ؤ نو دا سورة تتميم د ما قبل دے چه په دے کښې رد د شرك في العلم دے (۲) يا بيان د اداؤ نقليو دے پس د هغه نه چه په سورة يونس کښې دلائل نقليه ذکر شو .

حاصل د سورة :ـ اول بيان د مقاصد و اربعو دے بيا دليل عقلي ٦ بيا زجر للمنكرين مع البشارة ١١ بيا دو يمه مسئله د سورة او مطالبه د مشرکينو نه مع ده دليل الزجر والتخويف بيا دريمه او څلورمه مسئله ثم الزجر و التخويف و بعده البشارة ۲۳ بيا د ايت ۲۵ نه تر ۹۵ پورے واقعات د انبياء خمسؤ په العبادة لله وحده او په نفي د علم غيب مع التسلية للنبي ﷺ بيا ذکر د موسى عليه السلام مع التخويف الاخروي والتبرى لا لهة المشركين عنهم ۱۰۱ دے سورة کښې دعوى اصلي اووه ځله په شان د تبرى د الهو باطلو عن المشركين او نفي د شرك في العلم په نصف د تخويف للمشركين و هو في عشرين اية .

سورة يوسف عليه السلام

دعوى السورة :ـ تفصيل د اخير د سورة هود عليه السلام او تنوير په څلور وارو مسئلو چه ذکر وو په هود کښې .

حاصل او ربط :ـ تفصيل د اخير د سورة هود چه (لله غيب السموات والارض) (۲) (و اليه يرجع الامر كله) (۳) (فاعبده) (٤) (و توكل عليه) .

(۱) لکه يعقوب عليه السلام څلور يخت کا له د خپل ځيي نه خبرنه شو ، (۲) فيصله د الله تعالى په قدرة کښې ده رونړو د يوسف ؑ ته تدبير کارګر نه شو (و اليه يرجع الامر كله) او (فاعبده)

یہ کتاب maktabatulishaat.com سے ڈاون لوڈ کیا گیا ہے۔

لکه یوسف[۴] وتیلی ؤ امر (ان لا تعبدوا الا ایاه) و (توکل علیه) حال د یوسف علیه السلام نه او کوره زړه مه تنګوه لعلك ضائق صدرك مه کیګه د حضرت یوسف علیه السلام واقعه چه (و القوه فی غیبت الجب) ١٠ (و راودته التی هو فی بیتها) (و لیسجننه ، حتی حین) ٦٥ (واصبر) ١١٥ (قل هذه سبیلی ادعو الی الله) ١٠٧ (ولا ترکنوا الی الذین ظلموا ١١٣ (واستبقا الباب) ٣٣ (رب السجن احب الی) (ان الحسنت یذهبن السیأت) و ثبت کتنبت یوسف علیه السلام و یعقوب عند المصائب حتی قال یوسف (انه من یتق و یصبر فان الله لا یضیع اجر المحسنین ٩٠ . یعنی حضرت یوسف علیه السلام زندان کښې چه موقع او مونده مسئله ده توحید بیان کړه حضرت یعقوب[۴] او یوسف علیه السلام عالم الغیب نه وو او هغوی مصائب برداشت کړی وو او توکل علی الله وو .

سورة الرعد

دعوی د سورة :- اثبات التوحید بالا دلة العقلیة ونفی الشرك فی الدعاء .

ربط السورة :- دلائل عقلیه په توحید پس د دلائل نقلیؤنه چه په سورة یوسف او سورة هود کښې ذکر شو اوس دعوی د سورة په طور د تفریع (له دعوة الحق) ١٤ ، (یسبح الرعد) ١٣، (لله یسجد) ١٥ ، (قل هو ربی لا اله الا هو) ٣٠ ، (قل انما امرت ان اعبد الله) ٣٩ .

حاصل السورة : پس د ترغیب الی القرآن نه دلائل عقلیه

یہ کتاب maktabatulishaat.com سے ڈاؤن لوڈ کیا گیا ہے۔

ثلاثه ۲ ، ۳ ، ٤ ، بیا زجر او تخویف ٥ ، ٧ بیا خلورم دلیل بان الله هو (عالم بکل شئ) ٨ بیا در یمے دلیل نقلی (یسبح الرعد) ۱۳ او دعوی د سورة (له دعوة الحق) ١٤ بیا دلیل عقلی چه ان الکل منقاد الیه (و لله یسجد) ١٥ بیا دلیل الزامی سره د مثال نه١٦ ، ۱۷ بیا تخویف او بشارت د ۱۸ نه تر ٢٦ پورے بیا دلیل عقلی چه انه باسطا الرزق ٢٦ ثم الزجر بانکار الرسالة ٦٧ و بالاعراض عن القرآن ۳۱ . ثم التسلیة لرسول ﷺ الله ۳۲ و الزجر بالشرك ۳۳ بیا تخویف او بشارة ٣٤ ، ٣٥ بیا ترغیب الی الکتاب من ٣٦ الی ٣٧ او دفع د شبهاتو ثلاثو و اردؤ علی الرسالة تر اخیره .

سورة ابراهیم علیه السلام

دعوی د سورة :- الترغیب فی التبلیغ او دعوی د توحید تفریع آخرا .

ربط السورة :- هر کله چه دعوی د توحید په سورة رعد کښې په ادلؤ ثابته شوه نو په دے سورة کښې ترغیب فی التبلیغ دے .

حاصل د سورة :- اته ایتونه په طور د تمهید بیا څلور ځله لفظ د (الم) د اول الم نه پس جدال المشرکین مع الانبیاء بعد البیان ، دویم الم نه پس احوال المشرکین فیما بینهم ، دریم الم نه پس الا مثلة للمشرکین والمؤمنین څلورم الم نه بعد التخویف و الا دلة العقلیة مع الدلیل النقلی علیه السلام عن ابراهیم مع التخویف مختتماً بالتوحید .

یہ کتاب maktabatulishaat.com سے ڈاون لوڈ کیا گیا ہے۔

سورة الحجر

دعوی د سورة : التخويف للمجرمين بامثلة عذاب السابقين .

ربط السورة : التخويف بعد الابلاغ يعنى پس د دينه چه خبره ورته او رسيده .نو نمونے ده عذاب ده مجرمينو سابقينو ذكر كړه .

حاصل السورة : پس د ترغيب الى الكتب نه زواجر ثم الدلائل العقلية ثم امثلة المجرمين واقعة ابليس وخذلانه ، قوم لوط وهلاكهم ثم اصحاب الايكة واصحاب الحجر وما حل بهم بيا بيان المقتسمين والمستهزئين وهو انهم وفى الآخر دعوى التوحيد (واعبد ربك حتى ياتيك اليقين) .

سورة النحل

دعوی د سورة : (أتى امر الله فلا تستعجلوه) .

ربط : هر كله چه په سورة سابقه كښې د مكذبينو نمونے د عذاب ذكر شوے نو په دے سورة كښې د دے امت نمونه د عذاب سره د اثبات التوحيد بالادلة النقلية .

حاصل د سورة : په دے سورة كښې ئے ادله عقليه په انواع ذكر كړى دى قسم اول دلائل د خلق چه زه خالق د امور وعظامويم تر ١٧ ، پورے .

دويم قسم چه څه عالم په هر شى يم والهكم اموات غير احياء فالهكم واحد تفريع بيا ٢٤ . نه تر ٣٦ پورے زواجر زجر باعراض القرآن ٢٤ . بيا زجر بالافعال الشركية مع التخويف والبشارة ثم

یہ کتاب maktabatulishaat.com سے ڈاون لوڈ کیا گیا ہے۔

الزجر بالاقوال الشركية مع التخويف والبشارة ثم الزجر بالاقوال الشركية مع الترغيب فی التبليغ ٣٥ . بيا دليل عقلى ٣٦ . والزواجر بانكار الآخرة مع الترغيب فی الهجرة ثم الدلائل والتخويف .

قسم دريم بيا د ٤٨ . نه دلائل عقليه چه ټول مه تابعدار دی سره د دليل وحی نه په ٥١ ، کښې ثم الزجر للمشركين او بيان د شرك فعلی د دوي او اخير کښې ترغيب فی التبليغ .

قسم څلورم بيا دلائل عقليه څلورم قسم من ان النعم كلها من الله وحده من ثمار الارض وما خرج من بطون الانعام ومن افواه الوحوش وجلود الدواب والتزئين باللباس (من اصوافها و او بارها واشعارها اثاثا ومتاعا الى حين والله جعل لكم مما خلق ظلالا وجعل لكم من الجبال اكنانا وجعل لكم وسرابيل تقيكم الحر وسرابيل تقيكم بأسكم كذلك يتم نعمته عليكم لعلكم تسلمون) ٨١ . ثم الترغيب فی التبليغ (فانما عليك البلاغ المبين) ٨٢ . ثم الزجر وبيان الامور المصلحة فی ٩٠ . وبيان الكاتمين والتزهيد من الدنيا والبشارة للقائمين بالقسط ثم صداقة الكتاب فی ١٠٢ . والزجر لمنكرى الرسالة ولمن كفر بالله (انهم هم الخسرون) ثم الترغيب فی التبليغ والدعوى للسورة من نزول العذاب ١١٣ . ثم رد الشرك الفعلی واتباع ملة ابراهيم حنيفا وطريق التبليغ (ان الله مع الذين اتقو والذين هم محسنون) .

سورة بنی اسرائيل

دعوى د سورة : په بيان د اصولو اربعو کښې چه مرتکب د هغې مستحق د عذاب ګرځی .

یہ کتاب maktabatulishaat.com سے ڈاون لوڈ کیا گیا ہے۔

ربط د سورة : چه هر کله عذاب مخکښې سورة کښې بیان شو نو دے سورة کښې ئے تحذیرا اصول بیان کړه چه مرتکب د هغے مستحق د عذاب ګرځی .

حاصل د سورة : اول نه تر ۵۸ . پورے دعوی د توحید مع الادلة . الاصل الاول مرتکبین د شرك مستحقین د عذاب ګرځی . لکه قوم نوح او بنی اسرائیل او بیا بیان د امور مصلحؤ کثیرؤ د ۲۲ نه ۳۹ . پورے ثم الزجر بالشرك وانکار الآخرة والاعراض عن القرآن . اصل دویم بیا د ۵۹ نه تر ۷۶ . پورے انکار من آیات الله سبب د عذاب دے لکه قوم ثمود یا بیان د مدافعت د شیطان او حالت د انسان . اصل دریم بیا د ۷۶ نه تر ۱۰۰ . پورے چه حق پرست الیستل سبب د عذاب دے لکه اهل مکه او په مینځ کښې زواجر باعراض القرآن وانکار الرسالة وانکار الاخرة .

اصل څلورم بیا د ۱۰۱ . نه ترا خیره پورے چه استهزاء په حق پرستو پورے سبب د عذاب دے لکه فرعون (اغرقنه فی الیم) او اخیر کښې دعوی د توحید په شان د اول .

سورة الكهف

دعوی د سورة : نفی د علم غیب من غیره تعالی بالوجوه الاربعة : (۱) اصحاب الکهف په ځان خبر نه شو . (۲) پیغمبر ته د صبا د حالت خبر نه ئے . (۳) موسی علیه السلام د خضر علیه السلام د کارنه خبردار نه شو او خضر وائی (ما فعلته عن امری) .
(٤) ذوالقرنین (لا یکادون یفقهون قولا) .

یہ کتاب maktabatulishaat.com سے ڈاون لوڈ کیا گیا ہے۔

ربط د سورة : دا سورة بنی اسرائیل د اخیری ایت تشریح ده . (۲) هر کله چه رسول الله ﷺ ته مخکښې بیان او شو چه تا به شړی نو دے سورة کښې تسلی ده چه ته یواځے نه یې .

حاصل د سورة : اول نه ترغیب الی القرآن او تزهید من الدنیا او بیا حالت د اصحاب الکهف او د پیغمبر او خلاصه د دواړو (له غیب السموات والارض) ۲۶ . بیا صداقة الکتاب او ترغیب سوالاة الموحدین ۲۸ . ثم التخویف والبشارة بیا د ۳۲ ، نه تر ۴۹ . پورے التزهید من الدنیا بالوجوه الثلاثة : (۱) ان الدنیا یؤخذ منکم کما اخذت من اصحاب الجنة ۴۵ . (۲) ثم البیان بان الدنیا قلیل ۴۷ . (۳) ثم البیان بانها تکون وبالا علیکم ۴۹ . ثم ذکر الشیطان وبیان فسقه ثم التخویف والزجر لمعرضی القرآن مع التخویف ثم بیان موسی علیه السلام وخضر علیه السلام و واقعة ذی القرنین اخرها التخویف والبشارة مختتماً بالتوحید .

سورة مریم

دعوی د سورة : تضرع المستجبین و بیان عجزهم و نفی علم الغیب عنهم .

ربط السورة : مخکښې سورة کښې نفی د علم غیب نو په دی سورة کښې زیادت دچه عالم الغیب نه دی بلکه ټول عاجزدی .

حاصل د سورة : په دي سورة کښې تضرع د انبیاء اولا او دا شپږ ذکر دی بیا تضرع د فرشتو (وما نتنزل الا بامر ربك) ٦٤ . بیا دعوی د توحید تشریع (فاعبده واصطبر لعبادته) ٦٥. او د سورة په

یہ کتاب maktabatulishaat.com سے ڈاون لوڈ کیا گیا ہے۔

اخیر کښې زواجر للمنکرین مفصل .

سورة طه

دعوی د سورة : بالترقی من سورة مریم انهم ابتلوا بالمصائب مع التشجیع فی التبلیغ .

ربط د سورة : چه هر کله تضرع د مستجبینو سابقا بیان شوه نودے سورة کښې زیادت ترقی ده چه دوی په مصیبتونو مبتلا شویدی .

حاصل د سورة : اول کښې صداقت د قرآن او تخصیص للنبی صلعم بالتبلیغ : (۱) بیا واقعه د حضرت موسی علیه السلام چه ما په توحید سره لیګلی ؤ . د یو جابر متمرد مخکښې ئے څو مره په استقامت حکم الهی پیش کړے ؤ . (۲) دویمه واقعه د ساحرینو چه هغوی څو مره تثبت د فرعون مخکښې ښکاره کړے ؤ . (فاقض ما انت قاض) په دلیرئ واضح آواز ئے کړے ؤ . (۳) دریمه واقعه د ابتلاء د سامری د خپل قوم نه چه غضبانا آسفا شوے ؤ . (٤) څلورمه واقعه د آدم د دے قول نه (ولقد عهدنا الی آدم من قبل) ۱۱۵ . او د شیطان په (هل ادلك علی شجرة الخلد) ۱۲۰ . څو مره پریشان شوے ؤ اخیر کښې زجر د معرضینو د کتاب د پاره چه (ان له معیشة ضنکا) او تخویف اخروی (ونحشره یوم القیامة اعمی) ۱۲٤ . او حکمت د ارسال الرسل (ولو انا اهلکناهم بعذاب من قبله لقالوا) الآیة .

تمت سورة طه بمنه وکرمه

یہ کتاب maktabatulishaat.com سے ڈاون لوڈ کیا گیا ہے۔

سورة الانبياء

دعوى السورة : اثبات د توحید او رد د شرك بالادلة العقليه والنقلية والوحيية .

ربط السورة : د مخکښې سورة تتمه بیانوی مخکښې سورة کښې ابتلاء د انبیاء ده دے سورة کښې اکرام د انبیاء بعد الابتلاء .

حاصل د سورة : (۱) اول کښې تخويف باتيان القيامة او زجر لمنكرى الرسالة سره د دفع د شبهانو . (۲) بيا د وما خلقنا نه ۱٦. بيان د دلائلو عقليو نقلى من الملائكة او نقلى اجماعى سره د رد للمشركين والالزام عليهم مع الترغيب الى القرآن . (۳) بيا د ۳۰ نه تر ٤٧. پورے الابتلاء على الآنبياء واكرامهم فى ذلك بيا اخير كښې بشارة دنيوى مع الدعوى الاصلى والتخويف كاولها .

زبدة السورة : الزجر بالاقوال والافعال فى ثلاث عشر اية كدعوى التوحيد والدلائل العقلية فى سبع آيات والوحيية فى آيتين واحوال الانبياء بضعفها .

سورة الحج

دعوى د سورة : فى بيان نفى الشرك الفعلى او تشريح د مسائلو اربعو .

ربط السورة : نفى د شرك فعلى پس د نفى د شرك اعتقادى نه په سور سابقو کښې یا نمونه د عذاب (چه په سور سابقو کښې ذکر شوے ؤ) . په بیان د قیامت (یاایها الناس اتقوا) الآية .

یہ کتاب maktabatulishaat.com سے ڈاون لوڈ کیا گیا ہے۔

حاصل د سورة : اول تخويف او زجر بيا دليل عقلى .
(۱) د ۸ نه تر ۲۵ ، پورے زجر للمشركين مرتين او مطالبه د مشرك نه د يو د دلائلو ثلاثو بيا مثال د مشرك سره د بشارة او ترغيب و آخرها التخويف . (۲) بيا د ۲٦ نه تر ۳۹ ، پورے بيان د مسائلو اربعو چه دوه درستے او دوه ممنوع دى چه دعوى د سورة ده . (۳) بيا د قول (اذن للذين) ۳۹ . نه القتال لدفع الشرك او امور مصلحه عند الابتلاء او ذكر د اقوام مكذبو . (٤) بيا د ٦٧، نه (لكل امة جعلنا منسكا) اعاده د دعوے او حال د مشرك عند سماع القرآن او مثال د الهو باطلو .

سورة المؤمنين

دعوى د سورة : اثبات التوحيد بالادلة الثلاثة العقلية والنقلية والوحيية تصدير د سورة په او صافو د مؤمنينو .

ربط د سورة : (۱) رد د شرك د اقسامو كوى په عكس د ما قبل . (۲) مخكښې ابتلاء المؤمنين ذكر ده په دي سورة كښې اكرام المؤمنين . (۳) مخكښې تخليه وه اوس تحليه ذكر كوى يعنى اوصاف رذيله لرے كړئ حسنه اختيار كړئ .

حاصل د سورة : اول كښې اوصاف د مومنينو الخشوع و الاجتناب من الشرك وترك الظلم بيا دليل عقلى او نفى د شرك فى البركات بيا دليل عقلى ثانى او ثالث بيا دليل نقلى من الانبياء السابقين تر ۵۰ پورے بيا دليل اجماعى مع التخويف الدنيوى للمكذبين ثم النقلى من كتاب موسى عليه السلام بيا د (ياايها الرسل) نه تر ۷۷. پورے نفى

یہ کتاب maktabatulishaat.com سے ڈاون لوڈ کیا گیا ہے۔

د شرك فعلى اول ثم الزجر و اوصاف المنافقين ثالثا بيا اخير كښې تخويف دعوى د توحيد په شپگو ايتونو كښې په شان د دلائلو عقليو محضو او په شپږو و ايتونو كښې اوصاف الكافرين .

سورة النور

دعوى د سورة : اجتناب د اوصاف منكرو سره د رد د رسوماتو باطلو چه تحلى سره د تخلى نه شى يعنى تحلى بالفضائل او تخلى عن الرزائل .

ربط السورة : مخكښې سورة كښې تحليه او شوه نو په دے سورة كښې ذكر د تخليے دے د اوصافو قبيحو نه يا مخكښې تخليه د عقائد و خبيثو وه اوس تخليه د افعال قبيحو ده .

حاصل السورة : اول الانقياء الى الاحكام الاربعة چه اشاعت د فاحشے په دے سره بندشى : (۱) په مجرم رحم مكوئ . (۲) جرم لائق بالمؤمن نه دے . (۳) حكم د هغه چا چه مؤمن متهم كوى . (٤) حكم د لعان بيا بيان د رد د مبادى سبعو چه ذريعه د فحشاء گرزى : (۱) (ياايها الذين آمنوا لا تدخلوا بيوتا غير بيوتكم) ۲۷ . (۲) (قل للمؤمنين يغضوا من ابصارهم ويحفظوا فروجهم) ۳۰ . (۳) (قل للمؤمنات يغضضن من ابصارهن) ۳۱ . (٤) (ولا يضربن بارجلهن) ۳۱ . (٥) (وانكحو الايامى منكم) ۳۲ . (٦) ازادول د مكاتبينو (والذين يبتغون الكتاب) ۳۳ . (۷) (ولا تكرهوافتياتكم على البغاء) ۳۳ . ومن نادب بهذه الاداب عصم من الفحشاء بيا مثال للمؤمنين ۳۵ ور پسے مثال

یہ کتاب maktabatulishaat.com سے ڈاون لوڈ کیا گیا ہے۔

للكافرين ٣٩ . او زجر المنافقين ٤٧ . او تاديب للمؤمنين باطاعة الرسول ٥١ ، ٥٢ ، ٥٤ ، ٦٣ .

سورة الفرقان

دعوى د سورة : نفى الشرك فى البركات واثبات التوحيد بالادلة العقلية والنقلية .

ربط السورة : (١) هر كله چه په مخكښې سورة كښې دفع د فحشاء ظاهريو او شوه نو دے سورة كښې دفع د فحشاء باطنيژ ده . هركله چه په مخكښې سورة كښې اوصاف المنافقين ذكرژ نو په دے سورة كښې اوصاف المشركين ذكر دى .

حاصل السورة : زجر للمشركين بالشرك او دفع د شبهاتو د روى څلور ځله وهكذا المنكرى الرسالة ومعرضى القرآن اربع اربع مرات بيا دلائل عقليه او اوصاف ثمانيه د مؤمنينو .

سورة الشعراء

دعوى د سورة : بيان التسلية للنبى الكريم ﷺ .

ربط السورة : چه هر كله مخكښې سورة كښې دفع د شبهاتو او شوه نو په دے سورة كښې تسلى ده رسول الله ﷺ لره سره د تحضيض فى التبليغ .

حاصل د سورة : په تحضيض فى التبليغ او په تسلى د نبى كريم ﷺ واقعات د انبياء سبعۇ ذكر كوى : (١) واقعه دحضرت موسى عليه السلام چه څرنګ په همت ئے تبليغ كړے ۇ او زړه ئے نه ۇ

یہ کتاب maktabatulishaat.com سے ڈاون لوڈ کیا گیا ہے۔

تنك شوے ١٠ . (٢) واقعه د حضرت ابراهيم عليه السلام ٢٩ . (٣) واقعه د نوح عليه السلام ١٠٥ . (٤) واقعه د هود عليه السلام ١٢٣ . (٥) واقعه د صالح عليه السلام ١٤١ . (٦) واقعه د لوط عليه السلام ١٦٠ . (٧) واقعه د شعيب عليه السلام ١٧٦. اخير كښې صداقة د پيغمبر ﷺ او زجر شديد لمنكرى الرسالة او تحضيض فى التبليغ (وانذر عشيرتك الاقربين) ٢١٤ .

سورة النمل

دعوى د سورة : په اثبات د دوه مسئلو كښې عالم الغيب زه يم او نجات وركونكى زه يم .

ربط السورة : هركله چه مخكښې سورة كښې هلاكت د مجرمينو ذكر شو نو په دے سورة كښې سلامتيا د انبياء ذكر ده يا هركله چه مخكښې سورة كښې تسلى وه نبى ﷺ لره نو په دے سورة كښې ورته وائى چه بيان كوه يريګه مه . دشمن به د تباه شى .

حاصل د سورة : اثبات د دوه مسئلو اول عالم الغيب زه يم او به دے ئے دوه واقعات ذكر كړى دى يوه واقعه د موسى ؑ چه د خپلے عصا او د خپلے بى بى نه خبر نه شو دويمه واقعه د سليمن ؑ چه د مملكت د بلقيس نه خبر نه شو ، دويمه مسئله چه سلامتيا وركونكى زه يم په دے دوه واقعات يوه واقعه د صالح عليه السلام او دويمه واقعه د حضرت لوط عليه السلام او خلاصه د دواړو قصو و رستنو اول ذكر ده (وسلام على عباده الذين اصطفى) ٥٩ . او خلاصه د دوؤ قصو و ډومبنو اخير كښې ذكره (قل لا يعلم من

یہ کتاب maktabatulishaat.com سے ڈاون لوڈ کیا گیا ہے۔

فی السمـوات والارض الغیب الا الله) ٦٥ . بیا زجر لمنکری الآخرة ٦٧ . او زجر لمعرضی القرآن ٦٨ . مع البشارة ٨٩ . والترغیب الی القرآن (فمن اهتدے) الآیة ٩٢ .

سورة القصص

دعوی السورة : تسلی نبی‌کریم ﷺ ته او تحضیض فی التبلیغ بواقعة موسی[ع] د پیدایش نه تر غرقیدو او تباهئی د عالینو مفسدینو او متنعمینو بالدنیا سره د اوچت والی د کمزورو متبعین د انبیاء[ع] .

ربط السورة : هرکله چه په مخکښې سورة کښې نفی د علم غیب او نفی د تصرف او شوه نو په دے سورة کښې تحضیض فی التبلیغ ورکوی .

حاصل د سورة : د اول نه تفصیل د واقعے د حضرت موسی[ع] تر هلاکت د فرعون ٤٣ . پورے پس د هغه صداقت د پیغمبر او حکمت د ارسال الرسل او زجر معرضینو لره او ترغیب الی الکتاب بیا زجر او تخویف دنیوی او تزهید من الدنیا ٦٠ . بیا ذلت د مشرکینو مع الهتهم او دعوی د توحید مع الادلة بیا واقعه د قارون متعلق د خساسة الدنیا او اخیر کښې ترغیب الی القرآن مع نفی الشرك فی الدعاء .

سورة العنکبوت

دعوی السورة : بیان الابتلاء علی المؤمنین سره د تسلئی نه او دفع د وساوسو ٥٦ . او هلاکت د جاحدینو .

یہ کتاب maktabatulishaat.com سے ڈاؤن لوڈ کیا گیا ہے۔

ربط السورة : هرکله چه مخکښې سورة کښې ابتلاء صرف د موسی علیه السلام ذکر شوه نو دے سورة کښې ابتلاء د نورو انبیاء سابقینو ذکر ده یا دا سورة تفصیل او تشریح د ما قبل ده .

حاصل د سورة : اول کښې تشجیع او بیان الابتلاء او د وړه پاره حالات د انبیاء اربعو ابراهیم[ع] ، نوح[ع]، لوط علیه السلام ، شعیب علیهم السلام او د پاره د هلاکت د جاحدینو بیان د اقوامو خمسؤ قوم نوح ، قوم لوط ، قوم شعیب عاد ثمود سره د تباهئی د فرعون هامان او قارون بیا مثال د مشرکینو او امور مصلحه او ترغیب الی الکتاب مع صداقة الرسول او اخیر کښې ایات تشجیعاً للمبلغ سره د زجر بالشرك والافتراء . پدې سورة کښې ده ابتلاء نمونے ذکر دی اول ابتلاء عن النفس مآخذ ٦ ، دویم عن الآباء ٨ ، دریم عن الکبراء ١٢ ، مقدار ده ابتلاء لکه نوح[ع] باندی ټول عمر او کیفیت ده ابتلاء اورته غورزول لکه ابراهیم[ع] او اخراج ده وطن لکه ابراهیم[ع] او لوط[ع] .

تمت سورة العنکبوت بمنه تعالی

سورة الروم

دعوی د سورة : البشارة بالفتح بعد الابتلاء .

ربط السورة : هرکله چه په مخکښې سورة کښې ابتلاء علی المؤمنین ذکر شوه نو په دے سورة کښې بشارة للمؤمنین ذکر کیګی .

حاصل السورة : اثبات التوحید سره د ولسو ادلؤ عقلیؤ نه او نفی د شفاعة قهری او خساسة الدنیا .

یہ کتاب maktabatulishaat.com سے ڈاؤن لوڈ کیا گیا ہے۔

سورة لقمن

دعوى السورة : رد الشرك بالدليل النقلى په بيان د لقمان سره والعقلى والوحى .

ربط السورة : مخکښې سورة کښې دلائل عقليه او دے سورة کښې دليل نقلى ذکر دے يا مخکښې عذاب د مجرمينو ذکرو او دے سورة کښې امور مصلحه لدفع العذاب .

حاصل د سورة : ذکر د ادلو ثلاثو وحى عقلى او نقلى من حکيم الدنيا او زجر شديد منکرينو د کتاب او متبعينو د اباء لره او رد د شرك فى الدعاء ۳۰ .

تمت سورة لقمن بمنه تعالى

سورة الم السجدة

دعوى د سورة : رد د شفاعت قهرى چه الهه باطله خلاصونکى نه دى . چه دا مبدء د شرك ده .

ربط السورة : مخکښې دلائل په توحيد ذکر شونو اوس نفى د شفاعت قهرى کوى يعنى دا تفريع ده په ما قبل .

حاصل د سورة : الترغيب الى الکتاب اولا بيا نفى د شفاعت قهرى او دعوى د توحيد په دوه اينونو کښې په شان د بشارت او تخويف للمشرکين په دوه اينونو کښې او دليل نقلى من کتاب موسى عليه السلام .

تمت سورة الم السجدة بکرمه

سورة الاحزاب

دعوى د سورة : التحضيض فى التبليغ او نهى عن المداهنة .

یہ کتاب maktabatulishaat.com سے ڈاون لوڈ کیا گیا ہے۔

ربط السورة : وضاحت د دعوى د الـم السجـدة په امثلو ثلاثو سره .

حاصل د سورة : الترغيب فى التبليغ اولا بيا امثله ثلاثه . په دے سورة کښې دولس خطابات پيغمبر ته دى : (١) (يـاايهـا النبى اتق الله) ١. (٢) (ولا تطع الـكفرين) ١. (٣) (واتبع ما يوحى) ٢. (٤) (واذ اخذنـا من النبين ميثـاقهم ومنك) ٧ . (٥) (ياايهـا النبى قل لا زواجك ان كنتن تردن الحيوة الدنيـا) ٢٨ . (٦) (واتقـوا الله والله احق ان تخشوه) ٣٧. (٧) (ما كان على النبى من حرج) ٣٨ . (٨) (انا ارسلنك شاهداً) ٤٥. (٩) (ياايها النبى انا احللنا لك)٥٠. (١٠) (ولا يحـل لـك النساء من بعـد) ٥٤ . (١١) (يـاايهـا النبى قـل لازواجك وبنتك ولنساء المؤمنين) ٥٩ . (١٢) يـاايهـا الذين آمنـوا اتقـو الله) ٧٠ .

او دولس خطابات امت ته دى په اتباع د پيغمبر سره : (١) (النبى اولى بـالمـؤمنين من انـفسهم وازواجـه امهاتـهم) ٦ . (٢) (يـاايهـا الذين آمنـوا اذكـروا نعمة الله عليـكم) ٩ . (٣) (لقد كان لـكم فى رسول الله اسـوة حسنـة ٢١ . (٤) (يـانساء النبى من يأت منكن بفاحشة مبينة) ٣٠ . (٥) (وقرن فى بيوتـكن ولا تبرجن الآية ٣٣ . (٦) زواذكرن) الآية ٣٤ . (٧) (مـا كان لمؤمن ولا مؤمنة اذا قضى الله ورسوله امرا) ٣٦ . (٨) (ما كان محمد ابـا احد من رجـالـكم) ٤٠ . (٩) (ياايهـا الـذين آمنـوا اذكـروا الله) ٤١ . (١٠) (ياايها الـذين آمنـوا لا تـدخلوا) الآية ٥٣ . (١١) (يـاايهـا الذين آمنوا لا تـكونوا كالذين آذوا موسى) ٦٩ . (١٢) ياايها الذين

یہ کتاب maktabatulishaat.com سے ڈاون لوڈ کیا گیا ہے۔

آمنوا اتقوا الله وقولوا قولا سديدا) ٧٠ .

بیا تخویف (واعد للکافرین عذابا الیما) ٨ . (واذا لا تمتعون الا قلیلا) وکذا فی ٦٤، ٦٥، ٦٦ . (لیعذب الله المنافقین والمنافقات والمشرکین والمشرکات) ٧٣ .

تمت سورة الاحزاب بمنه وکرمه

سورة السباء

دعوی د سورة : نفی د شفاعت قهری او دے لره ئے وجوه اربعه بیان کریدی :

ربط السورة : د دے سورة نه تر اخیره پورے خلورمه حصه د قرآن کریم بیاینگی او په د یکښ دوه مسئلے ذکر کیگی نفی د شفاعت قهری او اثبات القیامة . او دا ټوله حصه دولس بابه ده اول باب د یاسین پورے دے د سورة سبانه .

حاصل د سورة : په نفی د شفاعت قهری بیان د عجز د انبیاء والجن والملائکه چه هرکله دا ټول عاجز دی نو بے د الله نه څوك خلاصونکی نیشته . او په دے باند بیان د وجوه اربعو : (١) چه مالك نه دی . (٢) حصه دار نه دی . (٣) معاون د رب نه دی . (٤) او نه ئے په الله باندوس بردے نو څه رنگ به خلاصونکی شی د اول نه تر ایت ٩ . پورے بیان د مقاصدو اربعو بیا د ٩ نه تر ١٥. پورے عجز د انبیاء او جناتو او بیا تخویف دنیوی مفصل په بیان د تباهئی د مملکت سبا بیا په ٢٢ . کښ وجوه اربعه لرد الشرك بیا دلیل عقلی ٢٤ . او رد الشرك ٢٧ . بیا بیان د رسالت متعلق د ما

یہ کتاب maktabatulishaat.com سے ڈاون لوڈ کیا گیا ہے۔

قبل او رد بانکار القرآن ٣١ . متعلق د ما قبل مع الزجر والتخويف للمشرکین بیا زجر باستحباب الدنیا ٣٤ . سره د جوابونو للمترفین بیا عجز الملائکة ٤١ . بیا زجر بانکار الرسالة والقرآن ثم الترغیب فی التبلیغ مع بیان الرسالة ٤٦ . وآخرها التخویف والزجر للمشرکین .

سورة الفاطر

دعوی د سورة : اثبات دعوی نفی الشفاعة القهرية بالادلة العقلية .

ربط السورة : هرکله چه مخکښې سورة کښې عجز د انبیاء ملائکو او جناتو بیان شو نو په دے سورة کښې اثبات د مسئلے کوی بالدلائل دا تتمه د ما قبل ده یا مخکښې عجز د مخلوق ؤ او دے کښې دلائل عقلیه دی .

حاصل د سورة : اول دلائل ثلاثه او بیان التوحید لا اله الا هو بیا تسلی پیغمبر ته او تزهید من الدنیا او بیا ذکر د عداوة الشیطن بیا څلور دلائل عقلیه او دعوی د توحید (ذلکم الله ربکم له الملك) بیا عجز د الهؤ باطلؤ او د علم مخلوقات (والله هو الغنی الحمید) بیا ذکر د امثلؤ او بیان د رسالت (انما انت نذیر) مع بیان التسلی بیا دلائل عقلیه او اوصاف الموحدین مع البشارة و التخویف بیا دلیل عقلی بان الله عالم الغیب (ان الله عالم غیب السموات والارض) (وجعلکم خلفاء الارض) . بیا زجر للمشرکین مع التخویف .

تمت سورة الفاطر بمنه وکرمه

یہ کتاب maktabatulishaat.com سے ڈاون لوڈ کیا گیا ہے۔

سورة يس

دعوى د سورة : نفي الشفاعة القهرية بالأدلة النقلية .

ربط السورة : مخکښې سورة کښې دلائل عقليه ذکر ؤ نو په دي سورة کښې دليل نقلي ذکر کوی بادا سورة تنوير دے په ما سبق باند او پسکښې ثمره د ما قبل ده .

حاصل السورة : صداقة د قرآن او رسول بيا تخويف او اثبات الآخرة ثم الدليل النقلي من صاحب يس (أءتخذ من دونه آلهة) . و التخويف للمنكرين بيا دلائل عقلية مع التخويف و الزجر لمنكرى الآيات ٤٦ . والآخرة ٤٨ . ثم التخويف و البشارة ثم الدليل العقلي ٧١ . مع ذکر صداقة القرآن والرسول بيا زجر بالشرك ٧٤ . مع الدليل العقلي والتسلية النبي ﷺ مختماً بالتوحيد .

سورة الصافات

دعوى د سورة : نفي الشفاعة القهرية بعجز المصطفين .

ربط د سورة : سورة يس کښې ئے وئيلى ؤ چه هغوى مدد گار نه دى په دے سورة کښې د هغوى عجز بيانيگى او د دے ځاى نه تر سورة زمر پورے دويم باب دے د ربع رابع .

حاصل د سورة : اول کښې عجز الملائکة و عجز الجن بيا زجر بالشرك و انکار الآخرة وبالاعراض عن القرآن بيا تخويف اى قوله نفعل بالمجرمين بيا زجر بالشرك و انکار الرسالة بيا بشارت اخروى متصل بيا تخويف د ٦٢ ؛ نه تر ٧٣ . پورے بيا د ٧٥ ؛

یہ کتاب maktabatulishaat.com سے ڈاون لوڈ کیا گیا ہے۔

نه تر ١٤٧ . پورے عجز الانبياء السبعة او تر اخيره پورے عجز الملائكة والجن مع النصرة للمرسلين والتسلية للنبى ﷺ و آخرها التوحيد . تمت سورة الصافات بمنه وكرمه .

فائده عجز المصطفين ده پاره ده نفى علم الغيب عنهم لكه سورة مريم كښې اوده نفى ده تصرف ده پاره لكه دى سورة كښې .

سورة ص

دعوى د سورة : بالترقى من الأول فى بيان الابتلاء على الانبياء .

ربط السورة : هركله چه مخكښې عجز د مصطفينو بيان شو نو دے سورة كښې د هغوي ابتلاء بيانيگى .

حاصل د سورة : ابتلاء د انبياء ثلاثو داؤد[ع] سليمن[ع] ايوب عليهم السلام مفصل او ابتلاء د انبياء ستؤ يعنى د ابراهيم اسحق اسمعيل واليسع وذالكفل عليهم السلام متفرعاً أول كښې اول او اخير كښې اخير .بياد سورة په اخير كښې ترغبب الى القرآن والتخويف مع الزجر بالشرك اول ٦ نه اخر ٦٧ . وبانكار الرسالة اول ٤ ، و اخير ٥٩ . الى ٦٤ .

تمت سورة ص بمنه وكرمه تعالى

سورة الزمر

دعوى د سورة : نفى د شفاعت قهرى بذكر الادلة العقلية و الزجر الشديد .

یہ کتاب maktabatulishaat.com سے ڈاون لوڈ کیا گیا ہے۔

ربط السورة : هرکله چه په مخکښن سورتونو کښې عجز او ابتلاء ذکر شوه نو دے سورة کښې دا مسئله ختموی او وائی (فاعبد الله مخلصا له الدین) .

حاصل د سورة : اول شلو ایتونو کښې ترغیب الی الکتاب بیا دعوی د توحید (فاعبد الله مخلصا له الدین) بیا رد په وسیله شرکیه او بیا دوه دلائل عقلیه او دعوی د توحید تفریع ٦ . بیا زجر او تخویف مع الترغیب والبشارة بیا دلیل وحی ١١ . مع التخویف والبشارة .

دویم باب : دلیل عقلی ٢١ . ثم الترغیب الی القرآن بیا زجر او تخویف مع المثال بیا زجر او ترغیب الی القرآن والتثبت بالله تعالی .

دریم باب : د ٣٨ نه دلیل عقلی اعترافی او رد په مشرکینو بیا ترغیب الی القرآن بیا دلیل عقلی ٤٢ . مع الزجر باتخاذ الشفعاء والزجر لمنکری التوحید .

څلورم باب : د ٤٦ . و فیه الدلیل عقلی الی قوله تعالی : (له مقالید السموات) ٦٣ . وفیه الدلیل الوحی مع الزجر والتخویف ومع الدلیل العقلی بانه باسط الرزق والترغیب الی الاعمال الصالحة والکتاب ثم التخویف والزجر ٦٣ . نه دلیل عقلی و دعوی توحید ٦٧ . کایة ٤ . ثم التخویف والبشارة مختتما بالتوحید کایة ٢٩ .

پدې کښې لرو شفاعت قهریه من العباد ومن الاوثان درګاهو نه دواړو ذکر دی .

یہ کتاب maktabatulishaat.com سے ڈاون لوڈ کیا گیا ہے۔

سورة حم مؤمن

دعوی د سورة : نفی د شرك فی الدعاء مع نفی الشرك الفعلی تفریعا علی سورة الزمر .

ربط د سورة : هر كله چه په ما قبل سورة كښې نفی د شفاعت قهری او رد د وسیلے شركیے چه (وما نعبدهم الا لیقربونا الی الله زلفی) . او اثبات التوحید بالادلة العقلیة او شوه نو دا سورة ئے په نفی د شرك فی الدعاء پیش كړو او په دے باندئے نفی د شرك اعتقادی او د فعلی اخیر كښې مرتب كړه چه هركله لائق د بلنے نور څوك نیشته (لا اله الا هو فتبارك الله رب العالمین) .

حاصل د سورة : ترغیب الی الكتاب اولا چه دا حكم د لوي بادشاه دے چه دائے صفات دی او حالت د منكرینو ثانیا الجدال والتكذیب وقتل اهل الحق لدحض الحق حق پرست د دے د پاره قتلوی چه حق پاتے شی فجزاءهم اخذهم فی الدنیا والآخرة بیا ترغیب الی الكتاب او اوصاف المؤمنین ثم الزجر المنكرین او دعوی اصلی په ١٤ . كښې بیا بیان د عظمت د دعوی سره د تخویف للمنكرین الدنیوی والأخروی بیا بیان د موسی علیه السلام د پاره د تشریح د اول د سورة چه پیغمبران په دے دعوی لیګمه او باطل پرست جدال او انكار كوی لكه فرعون او هامان بیا بیان د رجل مومن ٢٨ ، نه ٤٦ . پورے چه حق پرست همیشه د پاره دعوت د دے دعوے وركوی او باطل پرست انكار او جحود او استحباب د حیوة دنیوی كوی بیا تخویف اخروی او نفرت د اهل حقو بیا

یہ کتاب maktabatulishaat.com سے ڈاؤن لوڈ کیا گیا ہے۔

ذکر د موسی علیه السلام د کتاب او تسلی نبی علیه السلام ته ۲۵ . متعلق د اول د سورة بیا دلائل عقلیه او دعوی مکرره او دلیل وحی ٦٦ . او دلائل عقلیه متعلق د جدال للکفار ثالثا بیا تخویف اخروی او تسلی پیغمبر ته بیا دلائل عقلیه او تخویف اخروی تفسیراً فلایة د . (فکیف کان عقاب وخسر هنالك المبطلون) ۷۸ . وخسر هنالك الکفرون) ۸۵ .

سورة حم السجدة

دعوی د سورة : رد د شبهاتو اربعؤ و اردؤ علی التوحید .

ربط السورة : هرکله چه په مخکښې سورة دعوی ذکر شوه او په هغې باند مثال د هلاك د جاحدینو په ذکر د فرعون سره ذکر شو نو په دي سورة کښې په دغه دعوی باند رد د شبهاتو اربعو کوی .

حاصل د سورة : دفعه د څلور و شبهو .

شبه اوله : مونږ ستا په خبره نه پوهیګو او غود ګونه دی خپل کارکوه مونږ خپلے وظیفے ته پریده ۵ . جواب : (قل انما انا بشر مثلکم) ٦ . لنډه خبره کوم زه ستاسو په شان بنده یم او بنده د بنده په خبره پوهیږی خبره دا ده چه کارساز حاجت روا صرف یو الله دیے .

دریمه شبه : بیګاڼے په خوب کښې او یرولمه . جواب : (وقیضنا لهم قرناء) دا شیطان ؤ نیك بنده نه ؤ ۲۵ .

دریمه شبه : دا کتاب تا د ځانه جوړ کړے دے ځکه ته هم

یہ کتاب maktabatulishaat.com سے ڈاون لوڈ کیا گیا ہے۔

عربی نے اوکتاب هم عربی دے. جواب : (ولو جعلناه قرآنا عجمیا) الآیة که ﻫﻭ بله ژ به راغلی دے نوبیا به ناسو وئیلے چه قرآن عجمی دے او پیغمبر عربی دے ٤٤ .

څلورمه شبه : قرآن یوځل ولے نه نازلیګی . جواب : (ولقد اتینا موسی الکتاب فاختلف فیه) ٤٥ . دارنګ موسی[ع] ته موبوځلی کتاب ورکړے ؤ نوهم پکښې خلقو خلاف کولو . بیا به شور جوړشی په تقریر کښې . جواب : (فلنذیقن الذین کفروا) الآیة ٢٨ . ده هر جواب نه پس دلیل عقلی په توحید ذکر دے او دریمه څلورمه چه مضمون یووو نوده دواړونه پس دلیل عقلی ذکر کړه .

سورة الشورے

دعوی د سورة او ربط : په دے سورة کښې جواب د نورو دریو شبهو دے .

حاصل د سورة : اوله شبه . دا خبره تا او کړه مخکښې چا نه ده کړے جواب : (کذلك یوحی الیك والی الذین من قبلك) ٣ ، ١٣ ، ١٥ ، ١٦ . تفریع علی ما سبق .

دریمه شبه : عام کتابونه ستا خلاف دی جواب : (فما اختلفتم فیه من شیء فردوه الی الله والی الرسول) ١٠ ، ١٧ ، ٤٧ ، ٥٢ .

دریمه شبه : عام علماء ستا نه خلاف دی جواب : (شرع لکم من الدین ما وصی به نوحاً) ١٣ ، ١٤ ، ١٥ ، ٢١ .

سورة زخرف

په دی سورة کښې د اتمے نهمے لسمے شپے جواب دے .

یہ کتاب maktabatulishaat.com سے ڈاون لوڈ کیا گیا ہے۔

شبه اتمه : که خداي خفه دی نو مونږ به شرک نه کاوو ۲۰
جواب : (۱) دلیل نیشته . (۲) اټکلیان یئی . (۳) ما تا سوله چو نه کتاب در کړے ؟

شبه نهمه : خمونږ پلارنیکه چه کوم کار کړے دے مونږ د هغے تابع یو . جواب : (۱) د ټولو مشر حضرت ابراهیم[۲] ؤ د هغه او منئی ۲۶ . (۲) حضرت موسی[۲] په دي مسئله راغلی ؤ ۴٦ . (۳) حضرت عیسی[۲] خو د اوئیلی ؤ (ان الله ربی وربکم فـاعبـدوه) هغه ستاسو مشردے د هغه او منئی ٦۳ .

شبه لسمه : مونږ ئے د دے د پاره خوارو چه خمونږ سفارش به الله ته پیش کړی او مونږ به خلاص کړی جواب : (ولا یملك اللذین یدعون من دونه الشفاعة) یعنی هغوي ستاسو سفارش نه شی کولے او اخرة کښې به پس د اذن نه مؤحدله کوی او علم ئے نیشته . د دے نه علاوه نهه شبهات نور په قال قالوا سره ذکر شو ار د هغے جواب او کړے شو .

تمت سورة الزخرف بمنه وکرمه تعـالی شانه وجل برهانه

سورة الدخان

په دے سورة کښې د یو لسمے شبے دفع ده شبه . مونږ ئے رابلو شاید چه خمونږ واوری . جواب : (انه هـوالسمیع العلیم) ٦ . یعنی یقینا د هر شی او ریدونکی او په هر شی پوهه صرف یو الله دے نو هغه ولے نه را مدد کوئی . او تخویف دینوی مشرکینو لز په مثال ده فرعون .

یہ کتاب maktabatulishaat.com سے ڈاون لوڈ کیا گیا ہے۔

سورة جاثية

په سورة جاثية کښې د دو لسمے شبے جواب دے . اول ترغیب الی القرآن او دلائل پیش کوی شبه . خمونږ دین د مشرانو متفق علیه دین دے . خه ! صرف ته درست ئې او دا نور خلق په غلطه دی څه ؟ ته خپل دین کوه او مونږ به خپل دین کوُ . جواب : (ثم جعلناك علی شریعة من الامر فاتبعها) الآية . د واضح دین تابعداری کوه مشران تا نه شی بچ کولے د الله د عذاب نه . ستاسو دین بغاوت او اتباع د هوی ده . دین حق هغه دے چه الله تعالی وئیله ده .

سورة احقاف

په دي سورة کښې د دیار لسمے شبے جواب دے . شبه : سونږ ئې څکه را غواړو چه دوي مونږ الله ته نزدے کوی . او دوي خمونږ وسیلے دی . جواب : (فلولا نصرهم الذين اتخذوا من دون الله قربانا آلهة) ۲۸ . مخکښې خلقو چه د نزدیکت د پاره کوم مددګاران نیولی ؤ . هغوي سره ئې ولے امداد او نکړو .

سورة محمد ﷺ

څلورم باب د ربع رابع د سورة محمد نه تر سورة حجرات پورے دے سورة محمد پس د احقاف نه داسے دے لکه انفال پس د اعراف نه .

دعوی السورة : القتال فی سبیل الله وبیان اوصاف المنافقین .

یہ کتاب maktabatulishaat.com سے ڈاون لوڈ کیا گیا ہے۔

ربط السورة : هر کله چه مخکښې سورتونو کښې اثبات التوحيد او دفع د شبهاتو او شوه نو اوس ترغيب ورکوی جهادته .

حاصل د سورة : سورة دوه حصې دے او له حصه کښې پخویف او بشارت ترغيب الى الجهاد لو ذکر د عالو د قتال تر ١٩ . تودے او دويمه حصه کښ زجر د پاره د منافقانو باقوالهم وافعالهم.

دعوی ده توحید فاعلم انه لا اله الا الله ١٩ .

سورة الفتح

دعوی د سورة : الفتح بعد القتال للمؤمنين .

ربط او حاصل د سورة : هر کله چه مخکښې ترغيب الى الجهادؤ نو اوس بشارت ورکوی په فتح سره او د مخکښې سورة وضاحت کوی . دعوی ده توحید وتسبحوه بكرة واصيلاً .

سورة الحجرات

دعوی د سورة : الآداب السبعة للمؤمنين .

حاصل السورة والربط : هرکله چه مخکښې د جهاد او فتح اعلان او شو نو اوس په دے سورة کښې اداب سبعه د معاشرے ذکر کوی په لفظ د (يـاايها الذين آمنـوا سره) : (١) الا دب لله فـلا تقـدمـوا من احـكام الله تعـالى . (٢) الادب للنبى ﷺ (لا تـرفعـوا اصواتـكم فـوق صـوت النبى) يعنـى لا تشيـع اسمك فى الوطن بـل شيع الـكتـاب والسنة . (٣) التحقيق فى الامـور ٦ . (٤) الا صلاح بين اركان الجماعة ٩ . (٥) توقير الاركان والتحذير من توهبينهم ١١ . (٦) النهى عن الاسباب المفضية الى النزاع ١٣ .

یہ کتاب maktabatulishaat.com سے ڈاون لوڈ کیا گیا ہے۔

(٧) الفضيلة والكرامة للاركان انما هى بالتقوى لا بالانساب . په اخير نفى د علم غيب تفريعا . ان الله يعلم غيب السوات والارض اده درى واڑو سورتو نو دعوى ده توحيد او گوره فا علم انه لا اله الا الله په سوره محمدکس تسجو ، بکتر ، اصيلا په سورة فتح کنى ان الله يعلم غيب السموات الحجرات کښې اثبات الالوهية لله تعالى او نفى ده شرک او اثبات علم غيب الله تعالى .

سورة ق

د سورة ق نه تر سورة النجم پورے پنځم باب د ربع رابع دے او په د يکښې اثبات د دويمے دعوى د ربع رابع دے چه هغه اثبات د قيامت دے بالترقى او دعوى د توحيد ورباند تفريع ده .

دعوى د سورة ق : (كذلك الخروج) . او دعوى دو توحيد سبح بحمد ربک او نفى ده شرك الذى مجل مع الله الها آخر .

سورة الذاريات

دعوى د سورة : اثبات القيامة بالترقى مما قبل (انما توعدون لصادق) . دا سورة شرح د ما سبق ده مخکښې صرف دلائل ؤ او په دے سررة کښې شواهدهم ذکر دى چه دعوى د سورة رشتياده . او دعوى ده توحيد بالشرقى نفروا الى الله ، لا تجعلوا مع الله الها آخر .

سورة الطور

دعوى د سورة : اثبات د قيامت په ترقئى سره چه وعده

یہ کتاب maktabatulishaat.com سے ڈاون لوڈ کیا گیا ہے۔

رشتیاده (ما له من دافـع) دے لره خـوك دفـع کـونکی نیشته دارنك مخکښې شواهدۇ اوس دلیل نقلی ذکر کوی وحی د حضرت موسی علیه السلام او نقلی من المـلائکـة . او زجـر للمشرکین ولمنکـری الرساله والآخره والـکتـاب بـلفظ ام ینخـلس خـالـه او تـوحیـد سبب ده دخول د جنت وانا کنا ندعوه .

سورة النجم

دعوی د سورة : رد په الهؤ باطلؤ .

حاصل د سورة : سورة دوه حصے دے په اوله حصه کښې رد دے په الهو او اول اثبات د نبوة دے او به دویمه حصه کښې عجز د الهو سمادیو دے یعني ښکنه بره ټول عاجز دی او محتاج دی نو پس (فـاسجـدوا لله واعبـدوا) ٦٢ . سورة ق کښې ئے وئیلی ؤ (الذی جعل مع الله الها آخر) په ذاریات کښې ئے وئیلی ؤ (لا تجعـل مع الله الها آخر) . او په طور کښې (ام لهم الهة غیر الله) ٤٣ . نودی سوره کښې تفریع فی سجدوا .

سورة القمر

د سورة قمر نه تر سورة واقعه پورے شپږم باب د ربع رابع دے دعوی د باب نفی د شرك فی البرکات .

دعوی د سورة قمر : نفـی د شرك فی البرکات (انـا کل شیء خلقنه بقدر) ٤٩ . او په سورة کښې ترغیب الی القرآن دے مخکښې سورة کښې اثبات د رسالت ؤ د لته کښې ذکر د معجزے دے او د مخـکښې سورة په اخیر کښ تخویف دنیوی ؤ دلته د هغے تفصیل

یہ کتاب maktabatulishaat.com سے ڈاون لوڈ کیا گیا ہے۔

دے په هلاك د اقوامو مکذبو سره .

سورة الرحمن

دعوی د سورة رحمن : نفی د شرك فی البركات ده (تبارك اسم ربك ذی الجلال والاكرام) په اخیر کښں .

حاصل د سورة : دا سورة درے حصے دے په اوله حصه کښں دلائل عقلیه دویمه حصه کښں تخویف او په دریمه کښں بشارت ذکر دی . دری رکوع دی، دری مضمون دی .

سورة الواقعة

سورة واقعه تفریع ده په ما قبل یعنی چه هرکله برکات دهنده صرف الله دے نو (فسبح باسم ربك العظیم) ٧٤ ، ٩٦ . په سورة رحمن کښں تخویف او بشارت ذکر شو نو دے سورة کښں علت د رخول الی الجنة او دوزخ خائی گویا تفسیر د ما قبل دے دارنك مستحقین د تخویف او بشارت ذکر کوی او د هغوی صفات خائي .

سورة الحدید

د سورة حدید نه د سورة تحریم پورے اووم باب د ربع رابع دے په دے باب کښں دعوی ده الترغیب الی القتال والانفاق .

دعوی د سورة حدید : الترغیب الی القتال والانفاق .

ربط د سورة : هرکله چه په مخکښں سورتونو کښں ذکر شو چه برکات دهنده صرف یو الله دے نو اوس وائی د دے الله په

یہ کتاب maktabatulishaat.com سے ڈاون لوڈ کیا گیا ہے۔

نوم سال اونګوي .

حاصل د سورة : په دے سورة کښې پنځه وجوه ذکر کوی برائے انفاق .

اوله وجه : دا ده (جعلکم مستخلفين) ٧ . مال د خداي در کړے دے د هغه په لار کښې ئے خرچ کړئ .

دويمه وجه : (لله ميراث السموات والارض) الله ته به پاتے کيګی خرچ ئے کړه چه اجر در کړی .

دريمه وجه : (من ذالذی يقرض الله قرضا حسناً) قرض ئے درکړئ چه صبا بدله درکړی .

څلورمه وجه : (واعلموا انما الحيوة الدنيا لعب ولهو) ٢٠ . ژوند د دنيا نمائيش او يو بل باند عبث فخر دے . خرچ ئے کړه .

پنځه وجه : (ما اصاب من مصيبة فی الارض) الآية . مال او تکوه خدای به دزباند مصيبت او تکليف اسان کړی مال دافع د مصيبت نه دے . اخير کښې ترغيب الی الجهاد .

د سورة حديد نه تر سورة تحريم پورے ربط اسمی : حديد تو ره لاس کښې داخله مجادله : جهاد او کړه . الحشر : د خداي دشمن او شړه . ممتحنه : په تا امتحان دے .

صف : ته صف بسته او دريګه . جمعه : تول جهادله را جمع شیء . منافقون د منافق عوند مه کيګه . تغابن : حسرت به او کړے طلاق : د خدای نه به طلاق شے .

یہ کتاب maktabatulishaat.com سے ڈاون لوڈ کیا گیا ہے۔

تحریم : هر چه به درباند حرام شی. کتبه ، سلطان غنی عارف عفی عنه پنج پیری .

سورة المجادلة

دعوی السورة : په دي سورة کښې زجر دے منافقینو متکاسلینو او بخلاء ته او رد د رسم باطل .

ربط السورة : هرکله چه مخکښې ترغیب الی القتال والانفاق ذکر شو نو اوس دے سورة . کښې منافقینو ته زجر ورکوی چه جهادته ولے نه ځئی مال ولے نه خرچ کوئ .

حاصل د سورة : اول رد د رسم باطل بیا زجر للمنافقین په لفظ د الم سره درے حله بیا درے قاعدے مومنانو ته په لفظ د (یاایها الذین آمنوا) سره : (۱) جرګه د الله د دین د پاره اوکړی ۹. (۲) مشوده د تولو خلقونه اخلئی او ځاي ورکړئ ۱۱. (۳) د الله د دین د پاره چندے هم ورکړئ .

سورة الحشر

په سورة مجادله کښې زجر ؤ نو په سورة حشر کښې تخویف دنیوی او اثبات د توحید دے په ادلؤ سره او بیان د جلا وطنئی د منافقانو او یهودو .

سورة ممتحنه

دعوی د سورة : تنبیه مومنانو ته چه د دشمن سره هیڅ قسم مدارات مه ساتئی .

یہ کتاب maktabatulishaat.com سے ڈاؤن لوڈ کیا گیا ہے۔

ربط د سورة : هرکله چه په مجادله کښې زجر او حشر کښې د هغوی خیانتونه ذکر شو نو اوس زجر ورکوی مومنانو ته .

حاصل د سورة : اول مومنانو ته قواعد ثلاث د پاره د تیقظ او په اخیر کښې حکم دے نبی ﷺ ته د جماعت جوړ ولو د پاره طریقه .

سورة الصف

مخکښې سورة کښې زجر مومنانو لره په داسے افعالو سره چه د هغے نه مدارات معلومیدل اوس زجر ورکوی په داسے اقوالو سره . او په دے سورة کښې زجر دے کمزورو مؤمنانو ته چه په خولے خو وایئی عمل ولے نه کوئ .

حاصل د سورة : درے قاعدے دی : (۱) کمزو رے خبره مه کوی ۲ . (۲) قاعده دویمه ۱۰ . (۳) دریمه قاعده ۱٤. او دوه واقعے اوله واقعه د موسی علیه السلام او دریمه د عیسی علیه السلام او په د یکښې تسلی ده په امثلؤ د سابقینو سره .

سورة الجمعة

سورة جمعه کښې ترغیب دے انفاق او اعمال صالحوته او مصدر ئے کړه په دعوی د توحید سره او دا دعوی ئے بیا را معاد کړه چه انفاق او جهاد د دے مسئلے د پاره کیګی .

سورة المنافقین

هرکله چه په سورة جمعه کښې انفاق او اعمال صالحوته ترغیب

یہ کتاب maktabatulishaat.com سے ڈاون لوڈ کیا گیا ہے۔

ذکر شو نو په دي سورة کښې زجر دے منافقانو ته چه دوي د الله په لارکښې خرچ نه کوی او بخل کوی . دارنګ د هغوي نور صفات ذکر کوی .

سورة التغابن

دعوی د سورة : بیان د مقاصدو اربعو او ترغیب الی الجهاد.

ربط : هرکله چه مخکښې سورة کښې ترغیب ۆ انفاق نه او زجر ئے ورکړو نو دے سورة کښې د مقاصد اربعه ذکر کوی او ترغیب ورکوی جهاد او انفاق ته .

حاصل د سورة : کل اتلس ایتونه دی په لسو کښې مقاصد اربعه او په اتوکښې ترغیب الی الجهاد والانفاق .

سورة الطلاق

دا سورة تفصیل دے د سورة تغابن لیکن په عکس سره اوله حصه کښې امور انتظامیه للجهاد او دویمه کښې مقاصد ا ربعه لیکن داهم په عکس سره .

سورة التحریم

سورة التحریم خلاصه د دے ما سبق باب ده هرکله چه رد د هغه امورو او شو چه په سبب د هغے تعسر راځی نو نبی ته فرمائی چه په ځان تعسر مه راوله چه په امت دهم تنګسیارانه شی نود داسے رسومو رد او کړه .

یہ کتاب maktabatulishaat.com سے ڈاون لوڈ کیا گیا ہے۔

سورة الملك

د سورة ملك نه د سورة جن پورے اتم باب د ربع رابع دے او په د یکښې نفی د شرك فی البركات ده .

دعوی د سورة : نفی د شرك فی البركات .

ربط : هركله چه مخکښې بیان د انفاق او شو نو په د یکښې دا بیانوی چه مال د الله په نوم او لګوئی ځکه چه بركات دهنده دے .

حاصل د سورة : په مسئله د بركت په سورة کښې یولس دلائل عقلیه دی او زجر منکرینو لره او بشارت و تخویف هم ذکر کوی . او ده معرضینو ده قرآن سزا جهنم دے .

سورة النون

دعوی د سورة : مشركین به در سره روغه کوی خو نرم نه شے و دوا (لوتدهن فیدهنون) ٩ .

ربط : هركله چه مخکښې اثبات د توحید او شو نو اوس اثبات د رسالت ذکرکوی یا مثال د هغه چابیانوی چاچه نفی د شرکت فی البرکت نه کوله .

حاصل د سورة : اول اثبات در سالة بیا مثال د منکرینو او اخیر کښې تخویف اخروی .

یہ کتاب maktabatulishaat.com سے ڈاون لوڈ کیا گیا ہے۔

سورة الحاقة

سورة حاقه تتمه د تخویف اخروی ده یا مخکښې تحضیض فی التبلیغ او سزا د شرك په دنیا کښې بیان شوه نو په دی سورة کښې علت د عذاب ذکر کوی او سزا اخروی بیانوی یا مخکښې سورة کښې نے نمونه د مشرکینو او خوده او د یکښې عذاب للمشرکین بیانوی .

سورة المعارج

مخکښې سورة کښې تخویف دنیوی اولا او اخروی آخرا مفصل بیان شو . اوس په دے کښې تتمه د مخکښې سورة ذکر کوی او هغه تخاویف را اخلی او په هغے باند زیادت کوی او سبب د نجاة اعمال صالحه او ایمان بالله بیانوی .

سورة نوح علیه السلام

په دے سورة کښې دلیل نقلی دے د حضرت نوح علیه السلام نه هرکله چه مخکښې سورة کښې سبب د نجواة ئے بیان کړو اعمال صالحه او ایمان بالله نو په دے سورة کښې تحضیض فی التبلیغ او په سورة قلم باند تنویر دے چه ته ستړے شوے؟ حضرت نوح علیه السلام نهه نیم سوه کاله بیان کړے ؤ ستړے شوے نه ؤ .

سورة الجن

دلیل نقلی د پیریانو نه او دے سورة کښې نفی د شرك اعتقادی کوی پس د نفی د شرك فعلی نه چه په مخکښې سورتونو کښې او شوه .

یہ کتاب maktabatulishaat.com سے ڈاون لوڈ کیا گیا ہے۔

سورة المزمل

سورة مزمل او مدثر دواړه نهم باب د ربع رابع دی .

ربط السورة : هرکله چه مخکښس نفی د شرك علی وجه الکمال او شوه نو اوس دے دوه سورتونو کښس ترغیب الی القرآن او تحضیض فی التبلیغ دے . په سورة مزمل کښن ترغیب الی القرآن دے چه پاسه قرآن له جماعت جوړ کړه قرآن ورته بیان کړه .

سورة المدثر

هرکله چه مخکښس بیان د تعلیم او شو نو اوس دے سورة کښس بیان د تبلیغ دے یا مخکښس تعلیم بیان شو نو دے سورة کښس احوال د معرضینو ذکر کیګی یا مخکښس تعلیم بیان شو نو دے سورة کښن عذاب د مشرکینو بیانوی په اصل کښس دا سورة تتمه د مخکښس سورة ده .

سورة القيامة

د سورة قیامة نه تر سورة اعلی پورے لسم باب د ربع رابع دے په دے کښس دولس سورتونه دی او په دے دولس سورتونو کښس اثبات القیامة دے سورة القیامة کښس حالات د قیامت ذکر کوی او زجر منکرینوله ورکوی او مثال ذکرکوی د پاره د بعث بعد الموت او د پاره د جوړولو د انسان ثانیا په جمع کولو د قرآن سره په سینه د پیغمبر ﷺ کښس .

تمت سورة القیـامة بالخیر والعـافیة

یہ کتاب maktabatulishaat.com سے ڈاون لوڈ کیا گیا ہے۔

سورة الدهر

مخکښې سورة کښې زجر ورکړے شو په حالت د انسان باند
او په دے سورة کښ اثبات د قیامت دے بالتمثیل بحالة الاول او د
مخکښې سورة تتمه ده اولس نعمتونه ذکر دی د یاره د منونکود مسئلے.

سورة المرسلات

مخکښې سورة کښې بشارت ؤ او د یکښې صرف تخویف دے
په سورة دهرکښې لس اوصاف د متقینو ؤ . په دے سورة کښې لس
ځله ورله تخویف ورکوی .

سورة النباء

په سورة المرسلات کښې یوم الفصل ذکر ؤ . او په دے کښې
د هغه فصل یعنی جدایئی تفصیل دے په هغه لسو ځیزونو کس به
جدائی راشی چه په دنیا کښې پکښې شرکت ؤ باقی دلائل عقلیه او په
اخیر کښې نفی د شفاعت قهری .

سورة النازعات

مخکښې سورة کښې تفصیل د یوم الفصل بیان شو چه جدائی
به راشی د مومن او د مجرم په مینځ کښې اوس زجر ورکوی منکرینو
د قیامت لره او اثبات د قیامت کوی بذکر المثال والشواهد .

سورة عبس

مخکښې اثبات د قیامت او شو نو دے سورة کښې بیان د تبلیغ

یہ کتاب maktabatulishaat.com سے ڈاون لوڈ کیا گیا ہے۔

کوی چه نه منذرے او سورة ختم شو په (انما انت منذر) باند او په دے سورة کښې مدح او توصیف د محمد ﷺ د مسلم دے او په دے سورة کښې ورته وائی چه ته خو منذر من یخشیٰ یے نو دومره تکلیف ولے کوے او ځان تنګوے .

سورة التكوير

خلاصه د مخکښې سورتونو ده په اثبات د قیامت کښې او دعوی د سورة ملاقات د انسان دے د خپلو اعمالو سره او په دے سورة کښې دولس حالات دی شپږ مخکښې د قیامت نه او شپږ ورستو د قیامت دے .

سورة الانفطار

خلاصه د سورة تکویر ده او ترقی ده د سورة تکویر نه په هغے کښې ئے وئیلی ؤ چه (واذا النجوم انکدرت) او په دے کښې وائی (واذا الکواکب انتثرت) او په هغے کښې وئیلی ؤ (واذا البحار سجرت) او په د یکښې وائی (واذا البحار فجرت) او په هغے کښې ئے وئیلی ؤ (واذا الموؤدة سئلت) او په د یکښې وائی (واذا القبور بعثرت)او په هغے کښې ئے وئیلی ؤ (علمت نفس ما احضرت) او په دے کښې وائی (علمت نفس ما قدمت واخرت) او په هغے کښې ئے وئیلی ؤ (واذا الصحف نشرت) او په د یکښې وائی (وان علیکم لحافظین کراما کاتبین) او په اخیر کښې نفی د شفاعة قهری ده .

تمت بالخیر سورة التکویر

یہ کتاب maktabatulishaat.com سے ڈاون لوڈ کیا گیا ہے۔

سورة المطففين

هر کله چه د مخکښې سورة په اخير کښې نفی د شفاعت قهری وه نو په دے سورة کښې ترغيب الی الايمان دے .

سورة الانشقاق

په دے سورة کښې ترغيب دے اعمال صالحو ته .

سورة البروج

په سورة بروج کښې تفصيل دے د تتمے د سورة انشقاق تتمه د هغے تخويف او بشارت .

سورة الطارق

سورة الطارق خلاصه د دے باب ده . د سورة اعلی نه تر سورة الضحی پورے پولسم باب دے د ربع رابع نه او دعوی د دے باب الترهيد من الدنيا او ترغيب الی الآخرة دے په دے باب کښې شپږ سورتو نه دی .

سورة الاعلی

دعوی د سورة : الترغيب الی القرآن او دعوی توحيد اولا .
ربط : په سورة الطارق کښې ضعف د انسان ذکر ؤ او په دے کښې خلق د انسان ذکر دے . او په هغے کښې خلق ذکر ؤ . او په دے کښې استکمال ذکر کوی په کتاب سره .

یہ کتاب maktabatulishaat.com سے ڈاون لوڈ کیا گیا ہے۔

حاصل د سورة : په دے سورة کښې خالق دوه دلیله ذکر کوی یو دلیل چه زه خالق یم (الذی خلق فسوی) دویم دلیل زه (علیم بکل شیء) یم (انه یعلم الجهر وما یخفی) او دوه نعمتونه ذکر کوی یو نعمت قرآن د دے شکریه ادا کړه (سنقرئك فلا تنسی) دویم نعمت جنت دے اول نعمت سبب د پاره د دویم نعمت دے (ونیسرك للیسری) پس د دوه نعمتونو نه بیان د شقی او سعید .

سورة الغاشية

هرکله چه مخکښې سورة کښې ترغیب الی القرآن ؤ نو په دے سورة کښې وضاحت‌کوی او بشارت او تخویف یا هرکله چه مخکښې سورة کښې بیان او شو حب الدنیا په اخیر د سورة کښې نو په دے سورة کښې ورله عذاب ذکر کوی چه څوك استحباب الدنیا بالآخرة کوی .

سورة الفجر

دعوی د سورة : اهانة د دنیا .

ربط د حاصل : په سورة اعلی کښې دوه مضمونه ؤ یو توحید او بل ترغیب الی القرآن او پس د دوه مضمونونو نه منزل د شقی او د سعید او دریم ؤ التزهید من الدنیا نو په دے سورة کښې ئے را واغسته دریم مضمون اهانة الدنیا او ترغیب ورکوی اعمال صالحوته په او قاتو حسنو کښې . په اول د سورة کښې د هغے نمونے ذکر کوی . او مثال ده غافلین .

سورة البلد

مخکښې سورة کښې اهانة الدنیا بیان شو نو په دے سورة کښې

یہ کتاب maktabatulishaat.com سے ڈاون لوڈ کیا گیا ہے۔

زجر ورکوی هغه خلقو ته چه مال بے حایه نګوی او مخکښں سورة کښں نمونے ذکر شوے د هغه چاچه مال ئے مقصدینولے ؤ او دهوکه شو او دے سورة کښں ورته وائی چه مال بے ځایه په رسوماتو بدعاتو او نه لګوئ او زجر ورکوی چه مال ته . مقصد او نه وایئی په اخیر کښں حال د اصحاب میمنه او مشئمه بیان شو .

سورة الشمس

هرکله چه د سورة بلد په اخیر کښں اصحاب میمنه او مشئمه ذکر شو نو اوس دعوی د سورة التفرقة بین العقیدة الصحیحة و الباطله ذکر کوی او د وصفینو ذکر کوی (قد افلح من زکها) (وقد خاب من دسها) .

سورة الليل

هرکله چه په مخکښں سورة کښں التفرقه بین العقیده ذکر شوه نو اوس التفرقه بین الاعمال ذکر کوی . دعوی د سورة الليل (ان سعيكم لشتى) او د عمل صحیح د قبول د پاره درے شروط ذکر کوی . اول شرط : التوحید . دویم شرط : التقوی عن الشرك والبدعة . دریم شرط : العمل على التوحید .

سورة الضحى

د سورة الضحى نه تر اخیره پورے دولسم باب د ربع رابع دے او په دے کښں دوه ولیشت سورتو نه دی په دے سورتونو کښں

یہ کتاب maktabatulishaat.com سے ڈاؤن لوڈ کیا گیا ہے۔

اثبات د مقاصد اربعو دے او دفع د شبہاتو واردۇ ده په دے مقاصدو اربعو باند او تزهید من الدنیا او ترغیب فی الآخرة دے .

دعوی د سورة : التسلیة للنبی ﷺ و رد الشبهة الواردة علی الرسالة او بل ترغیب دے په اداء د رسالت او شفقت په خلقو او ذکر د درے نعمتونو چه متفرع دی پر درے امور .

تمت سورة الضحی بمنه وکرمه تعالی

سورة الانشراح

په دي سورة کښې خطاب دے نبی کریم ﷺ ته لیکن تسلی ده امت ته او ترغیب الی القرآن او ذکر د نعمو ثلاثو په پیغمبر باند د پاره د دفع د شبهے .

سورة التین

دعوی د سورة : اثبات التوحید بالادلة العقلیة من الانبیاء السابقین .

ربط د سورة : مخکښې اثبات د رسالة ۇ اوس اثبات د توحید دے .

حاصل د سورة : د توحید د دعوے د پاره درے دلائل نقلیه.

(۱) د ابراهیم[ع] نه . (۲) د عسیی[ع] نه . (۳) د موسی[ع] نه . او په اخیر کښې ثمره د دلائلو .

یہ کتاب maktabatulishaat.com سے ڈاون لوڈ کیا گیا ہے۔

سورة العلق

دعوی د سورة : الترغیب الی القرآن واثبات المقاصد الثلاثة.

ربط د سورة : هرکله چه اثبات د توحید او شو په دلائل عقلیۆ نقلیۆ وحیۆ سره نو اوس ترغیب ورکوی قرآن ته .

حاصل د سورة : الترغیب الی القرآن چه په هغے باند انسان عزت مند گرځی او اثبات د نبوت قیامت او توحید او زجر و تخویف للمنکرین . سورة کښې اصول ده ایمان اربعه ذکر دی .

سورة القدر

دعوی د سورة : عظمت د قرآن مجید دا سورة تتمه د ما قبل ده په ترغیب د قرآن کښې چه په قرآن کریم سره رحمت او برکت نازلیگی .

سورة البینة

دعوی او حاصل د سورة : زجر او تخویف د پاره د منکرینو د مقاصد اربعو . او اهم شیء بعثت ده حضرت ﷺ په دے اوزیات احتیاج دی ته .

سورة الزلزال

تخویف اخروی د پاره د منکرینو پس د ترغیب نه په ما سبق کښې .

یہ کتاب maktabatulishaat.com سے ڈاون لوڈ کیا گیا ہے۔

سورة العاديات

دعوی او حاصل د سورة : زجر پس د تخویف نه چه دوی د دنیا د پاره کوشش کوی او د الله د پاره نه کوی او اسونه د دوي منقاد دی او دوی منقاد د الله نه گرځی اخیر کښې تزهید من الدنیا او تخویف .

سورة القارعة

تخویف پس د زجر نه دا سورة پس د سورة عادیات نه لکه زلزال پس د بینه نه دا سورة مشابه دے د زلزال سره په تخویف کښې لکه هلته کښې ؤ (یصدر الناس اشتاتا) دلته کښې (کالفراش المبثوث) هلته کښې (اذا زلزلت الارض) او دلته کښې (تکون الجبال کالعهن المنفوش) هلته کښ (فمن یعمل مثقال ذرة خیرا یره) او دلته کښې (فاما من ثقلت موازینه فهو فی عیشه راضية) هلته کښې ؤ (ومن یعمل مثقال ذرة شرا یره) او دلته کښې (ومن خفت موازینه فامه هاویة) .

سورة التكاثر

دعوی د سورة : التزهید من الدنیا پس د بیان د تخویف نه چه دنیا به در نه پاتے شی او هلته به در نه د نعمتو نو پتوس اوشی .

سورة العصر

په دے سورة کښې ترغیب دے اعمال صالحونه چه په دے سره نورو دارینو دے .

یہ کتاب maktabatulishaat.com سے ڈاون لوڈ کیا گیا ہے۔

سورة همزة

ترهيد من الدنيا او زجر ، دارنك اوصاف د طامعينو مذمودېنو .

سورة الفيل

تخويف دنيوى پس د زجر او تخويف د هغه چا د پاره چه د شعائر الله بيحرمتى كوى .

سورة قريش

سخكېښ سورة كښې تخويف دنيوى ذكر ؤ نو دے سورة كښې ترهيد من الدنيا پس د تخويف نه .

سورة الماعون

ترغيب الى الانفاق او ذكر د اوصافو مذمومو چه په هغے سره مستحق د عذاب او مكذب د قيامت گرځى .

تمت الماعون بمنه وكرمه تعالى

سورة الكوثر

په سورة كښې ترغيب دے اوصافو حسنه ته چه قرآن بيانوه او عبادت بدنى مالى الله لره كوه دشمن به ذليل شى .

سورة الكافرين

په دے سورة كښې اعلان د برأت دے د كافرو مشركينو نه عنى د مشركينو نه بائيكاټ او كړه .

یہ کتاب maktabatulishaat.com سے ڈاون لوڈ کیا گیا ہے۔

سورة النصر

هرکله چه بائیکاټ او کړے نو الله به د امداد او کړی او فتح به درکړی . البشارة للمؤمنين بالنصرة والفتح .

سورة اللهب

تتمه د ما سبق چه فتح به درکړی او څوك چه ستا خلاف وی هغه به هلاك شی او د نه یوه نمونه .

سورة الاخلاص

فتح به درکړی او دشمن به د هلاك کړی خو دا مسئله بیان کړه چه (الله احـد الله الصمـد) . سورة کښې تثبت بالتوحيد ذکر دے .

سورة الفلق

پناه غواړو د مخلوق د شرنه په رب سره د پاره د هغه خزانے چه د ما سبق سورة نه حاصله شوه په دے سورة کښې د انسان موحد تشبیه ده د فصل سره لکه څنګ چه د فصل د پاره د یو څو څیزونو ضرورت دے د شپول او د پټی وغیره دارنګ څمونږ زړه د شرك او بدعت او د شیطان د وسوسے نه او د داسے حاسدانو نه په رب سره پناه غواړو چه هغه حاسدان څمونږ د قرآن او سنت فصل تباه کوی .

یہ کتاب maktabatulishaat.com سے ڈاون لوڈ کیا گیا ہے۔

سورة الناس

دا سورة تتمه د ما سبق ده او په د يکښې درے حالته د السان ذکر کوی .

تمت بـالخير والعافيـة

وكتبه العبد المحتاج الحقير الفقير المعترف بالذنب والتقصير سلطان غنى عـارف عفى عنه الحنفى الفنج فيرى المجددى الطاهرى.

الموطن

بلدة كهوئى برمول من مضافات مردان (الباكستان)

اللهم اغفـر لكاتبه ولوالـديه ولشيوخه آمين

آمين آمين الف آمينا

ويـرحم الله عبدا قـال آمينا

تمت خلاصة السور ويليهـا امتيازات السور ان شاء الله تعالى .

یہ کتاب maktabatulishaat.com سے ڈاون لوڈ کیا گیا ہے۔

امتیازات السور

من افادات سیدنا وسندنا وامامنا فیما بیننا وبین الله

شیخنا المولی محمد طاهر الفنج فیری

رب یسر ولا تعسر یا فتاح وبك نستعین

گر تو میخواهی مسلمان زیستن

نیست ممکن جز به قرآن زیستن

(۱) سورة الفاتحة : ممتاز ده په خلاصه د قرآن کریم یا عنوان للقرآن الکریم .

(۲) سورة البقرة : ممتاز ده په کثرة الاحکام او ذکر د مقاصد و اربعو ترتیب وار کل من الثانی ممد للاول والامور المصلحة لتهذیب الاخلاق وتدبیر المنزل والسیاسة المدنیة او رد د اله د یهودومع دفع الشبهات الواردة علی الرسالة .

(۳) سورة آل عمران : ممتاز دے په بیان د قواعد وخمسو د پاره د تنظیم الجماعة او په ذکر د خوارلسو خباثتونو د اهل کتابو او په نفی د الوهیت د عیسیٰ پنځلس

یہ کتاب maktabatulishaat.com سے ڈاون لوڈ کیا گیا ہے۔

دلائل او دری دبرش نکتے په عبدیت د حضرت عیسیٰ[ع]
او په ذکر د مباهلے سره .

(٤) سورة النساء : ممتاز دے په بیان د احکامو د معاشرے او
د احکامو بین الراعی والرعیة او په زواجر بالتضعیف
والتنصیف .

(٥) سورة مائده : ممتاز دے په بیان د مسائلو اربعو او په نفی
شرك فی التصرف په واقعه د حضرت عیسیٰ[ع] سره او په
کثرة قبائح د یهودو سره او په ذکر ده رسوماتو باطلو سره .

(٦) سورة انعام : ممتاز دے په کثرة دلائل عقلیو سره او په
مناظرے د ابراهیم[ع] او په ذکر د عقباتو سئؤ سره او په رد
د شرك فعلی او اعتقادی کښې مفصلا او په رد د مشرکینو
اربعو بالعباد الصالحین بالجن بالملائکة او بالکواکب .

(٧) سورة اعراف : ممتاز دے په واقعه د شیطان او د آدم
داونك په هلاك د اقوام اثنا عشرۇ : (١) ابلیس . (٢)
قوم نوح . (٣) عادیان . (٤) ثمودیان . (٥) قوم لوط .
(٦) اهل مدین . (٧) قوم فرعون . (٨) قوم یعکفون .
(٩) عابدی العجل . (١٠) المبدلین لحکم الله .
(١١) اصحاب السبت . (١٢) واقعه د (نبأ الذی اتیناه
ایاتنا فانسلخ منها) او په کثرة د دلائل نقلیو په ذکر د
دعوی ثلاثو : (١) نفی قسمی الشرك . (٢) الترغیب الی
ما انزل الله . (٣) التسلیة للنبی ﷺ .

یہ کتاب maktabatulishaat.com سے ڈاون لوڈ کیا گیا ہے۔

(٨) سورة الانفال : ممتاز دے په ذکر د قواعد وشپگو سره د پاره د جهاد او په ذکر اوصافو حسنو سره د پاره د مؤمنانو .

(٩) سورة توبه : ممتاز دے په بیان د خلقو کښې او په تقسیم د هغوی کښې اقسام اربعو ته : (١) مؤمنین . (٢) مشرکین معاهدین بالعهود الموقت وغیر الموقت . (٣) مشرکین غیر معاهدین . (٤) منافقین او په کثرة اوصافو د منافقینو سره .

(١٠) سورة یونس : ممتاز دے رد د شرك اعتقادی او فعلی سره او په واقعاتو ثلاثو سره د پاره د تخویف او پس د هر دلیل عقلی نه دعوی د توحید علی سبیل التفریع او قسم اول د شفاعت قهری نفی کوی یعنی دوی خْونیو د پاره شفاعت کوی کما فی ١٨ .

(١١) سورة هود : ممتاز دے په رد د شرك فی العلم والعبادة او په ذکر د مسائلو اربعو العبادة لله وحده : (١) نفی الشرك فی العلم . (٢) الترغیب فی التبلیغ . (٣) التسلیة للنبی ﷺ او په ذکر د دلائلو نقلیو سره .

(١٢) سورة یوسف : ممتاز دے په بیان د یوے واقعے خاصے سره د پاره د نفی د شرك فی العلم .

(١٣) سورة الرعد : ممتاز دے په رد د شرك فی الدعاء کښې او پس د هر دلیل عقلی نه په ذکر کولو د تنبیه د پاره د مشرك .

یہ کتاب maktabatulishaat.com سے ڈاون لوڈ کیا گیا ہے۔

(١٤) سورة ابراهيم : ممتاز دے په بيان د تحضيض فى التبليغ
او په لفظ د الـم سره څلور ځله او په واقعه د
ابراهيم عليهم السلام سره .

(١٥) سورة الحجر : ممتاز دے په ذكر د نمونو د عذاب د
سابقينو منكرينو سره .

(١٦) سورة النحل : ممتاز دے په تنويع د ادلۇ كښې او دارنګ
پس د دلائلو نه په تنويع د زواجرو اوتخا ويفوكښې .

(١٧) سورة بنى اسرائيل : ممتاز دے په بيان د كثرة ذكر د
امور مصلحو كښې او بل په سبب د عذاب چه ارتكاب د
اصولو اربعو دے : (١) الانكار من التوحيد . (٢)
الانكار من ايات الله ٥٩ . (٣) اخراج الرسل ٧٦ .
(٤) الاستهزاء بهم ١٠٣ .

(١٨) سورة الكهف : ممتاز دے په نفى د علم غيب په واقعاتو
اربعو سره واقعه د اصحاب كهف . (٢) نبى ﷺ د صبا
په حال ته پوهيګى . (٣) موسى ؑ د خضر د حال نه خبر
نه شو . (٤) ذوالقرنين نه پوهيدو .

(١٩) سورة مريم : ممتاز دے په بيان د تضرع المستجيبين .
من العباد والملائكة .

(٢٠) سورة طه : ممتاز دے په تحضيض فى التبليغ په ذكر د
واقعے د موسى عليه السلام او ابتلاء .

یہ کتاب maktabatulishaat.com سے ڈاون لوڈ کیا گیا ہے۔

(٢١) سورة انبياء : ممتاز دے په ابتلاء د مصطفینو سره . او اکرام المصطفين بعد الابتلاء .

(٢٢) سورة الحج : ممتاز دے په بیان د امثلة المشركين خه واضح مثال مشرکینو لره بیانوی اوبل زجر شدید على انكار الرسالة . او رد ده شرك فعلى او جهاد دى له .

(٢٣) سورة المؤمنين : ممتاز دے په رد د شرك بالادلة الثلاثة .

(٢٤) سورة النور : ممتاز دے په ترك د قبائحو او په ترك د اسبابو مفضيؤ افعال قبيحؤ ته . او قواعد اربعه لرد الفحشاء او بیان ده اسباب سبعه مفضیه للفحشاء .

(٢٥) سورة الفرقان : ممتاز دے په رد د شبهات اربعه د مشركين كښې او د هغې په رد كښې . او هره يوه شبه څلور ځله را اغلی .

(٢٦) سورة الشعراء : ممتاز دے په بیان د واقعاتو د انبياء سابقينو او هلاك د امم سابقؤ تسلی النبی ﷺ .

(٢٧) سورة النمل : ممتاز دے په ذکر د مسئلتينو سره او په واقعاتو اربعو سره اوله مسئله نفى علم الغيب او هغې له واقعه د حضرت موسى[ؑ] او حضرت سليمن عليهما السلام.

دويمه مسئله السلامة على المصطفين او هغې له هم دوه واقعات يوه واقعه د حضرت صالح او دويمه واقعه د حضرت لوط عليهما الصلوة والسلام .

یہ کتاب maktabatulishaat.com سے ڈاون لوڈ کیا گیا ہے۔

(۲۸) سورة القصص : ممتاز دے په بیان د ذلت د زو آورو او په ترقئی د کمزورو سره .

(۲۹) سورة العنکبوت : ممتاز دے په ابتلاء علی المؤمنین او هلاك الجاحدین . او پہ کیفیت ده ابتلاء .

(۳۰) سورة الروم : ممتاز دے په بشارة للمؤمنین بعد الابتلاء او په کثرة د ادلؤ عقلیؤ .

(۳۱) سورة لقمن : ممتاز دے په ذکر د امور مصلحو او په بیان د حضرت لقمن سره .

(۳۲) سورة الم السجدة : ممتاز دے په نفی د شفاعت قهری .

(۳۳) سورة الاحزاب : ممتاز دے په رد د شرك بالامثلة الثلاثة والقوانین الاثنا عشر للنبی الکریم ﷺ وکذلك للمؤمنین. و رد الرسم الباطل .

(۳٤) سورة السباء : ممتاز دے په رد د شفاعت قهری په ذکر د وجوهو اربعو سره او په تخویف دنیوی بذکر مملکة السبا مع عجز الانبیاء والجن والملائکة ومع الا جوبة للمترفین او رد د حصه ثانی د شفاعت قهری چه مونږ خلاصوی .

(۳۵) سورة الفاطر : ممتاز دے په بیان د نفی د شفاعت قهری بالادلة العقلیة د بیان الاصناف الثلاثة من الذین اصطفاهم الله بالقرآن .

(۳٦) سورة یس : ممتاز دے په نفی د شفاعت قهری بذکر

یہ کتاب maktabatulishaat.com سے ڈاون لوڈ کیا گیا ہے۔

الدليل النقلی والزجر باتخاذ الالهة او حالت د انسان بانك نطفة ولك صيحات ثلاثة يا هغه سورة چه پکښې د شرك جرړے پريکوی .

(۳۷) سورة الصافات : ممتاز دے برد الشفاعة القهرية بعجز المصطفين وابتلاء هم مفصلا والتخويف والبشارة للفريقين مفصلا .

(۳۸) سورة ص : عجز المصطفين وابتلاء هم بالترقی لرد الشفاعة القهرية والترقی من الصافات باستكبار المعرضين عن التوحيد .

(۳۹) سورة الزمر : ممتاز دے په رد د وسيلے شركيے بالادلة العقلية مع الزجر الشديد والتخويف او رد د حصه ثالث د شفاعت قهری چه حمونږ درجه الله ته نزدے کوی .

(٤٠) سورة حم مومن : ممتاز دے په نفی د شرك فی الدعاء سره او په نفی د شرك فعلی سره او په واقعه د پخوانی حق پرست سره .

(٤١) سورة حم السجدة : ممتاز دے په دفع د شبهاتو اربعو واردؤ علی التوحيد .

(٤٢) سورة حم الشوری : ممتاز دے په دفع د شبهاتو ثلاثو ، علی التوحيد مفصلا .

(٤٣) سورة حم الزخرف : ممتاز دے په دفع د شبهے وار دے

یہ کتاب maktabatulishaat.com سے ڈاون لوڈ کیا گیا ہے۔

علی التوحید سره د رد نه د پاره د خاورمے حصے د شفاعت قهری بان شفعاء هم ماذونون والجواب (ولا یملك الذین یدعون من دونه الشفاعة) .

(٤٤) سورة حم الدخان : ممتاز دے په دفع د شبهے وار دے واحدے سره علی التوحید .

(٤٥) سورة حم جاثیه : ممتاز دے په دفعه د هغه یوے شبهے چه په توحید باند وارده ده .

(٤٦) سورة حم احقاف : ممتاز دے په دفعه د شبهے وار دے واحدے سره علی التوحبد .

(٤٧) سورة محمد : ممتاز دے په بیان د قتال فی سبیل الله او په ذکر د عللو د قتال .

(٤٨) سورة الفتح : ممتاز دے په بشارت للمؤمنین په ذکر د واقعے خاصے سره مع البشارة چه تا سوته به اول شکست خکاری لیکن په هغے کښں به ستاسو خیر او فتح دی .

(٤٩) سورة الحجرات : ممتاز دے په بیان دا د ابو سبعۀ لتنظیم الجماعة .

(٥٠) سورة ق : ممتاز دے په بیان د اثبات القیامة بقوله وکذلك الخروج .

(٥١) سورة الذاریات : ممتاز دے په بیان د شواهدو اربعو لثبوت القیامة .

یہ کتاب maktabatulishaat.com سے ڈاون لوڈ کیا گیا ہے۔

(٥٢) سورة الطور : ممتاز دے باثبات القيامة بالدلائل الثلاثة من العقلية والنقلية والوحيية .

(٥٣) سورة النجم : ممتاز دے په نفی د شرك اعتقادی مع نفی الشفاعة القهرية وعجز الالهة الارضية والسماوية وتائيد الرسالة فی اول السورة واثبات القيامة .

(٥٤) سورة القمر : ممتاز دے په ذكر د معجزے د نبی عليه السلام او په تفصيل د ما سبق سورة او په نمونو د عذاب .

(٥٥) سورة الرحمن : ممتاز دے په رد د شرك فعلی باثبات البركة لله وحده .

(٥٦) سورة الواقعة : ممتاز دے په تفريع د شرك فی البركة واقسام المؤمنين والمجرمين .

(٥٧) سورة الحديد : ممتاز دے په ترغيب الی الانفاق بالوجوه الخمسة مع الترغيب الی القتال .

(٥٨) سورة المجادلة : ممتاز دے په رد د رسم باطل او تطهير الجماعة .

(٥٩) سورة الحشر : ممتاز دے په بيان د نمونو د عذاب .

(٦٠) سورة الممتحنة : ممتاز دے په ذكر د برأت عن اعداء الله تعالى او ذكر د واقعه د حاطب بن ابی بلتعة تفريعا عليه .

یہ کتاب maktabatulishaat.com سے ڈاون لوڈ کیا گیا ہے۔

(٦١) سورة الصف : ممتاز دے په نهی عن عدم الایفاء والزجر علیها .

(٦٢) سورة الجمعة : ممتاز دے په ترغیب الی القرآن .

(٦٣) سورة المنافقین : ممتاز دے په زجر للمنافقین الذین لا یؤتون ولا ینفقون اموالهم فی سبیل الله تعالی .

(٦٤) سورة التغابن : ممتاز دے په بیان د مقاصدو اربعو مع دعوی الجهاد والزجر لمنکری الجهاد .

(٦٥) سورة الطلاق : ممتاز دے په بیان د امور منتظمؤ للجهاد مع دعوی التوحید وصداقة الکتاب وصداقة الرسول والایمان بالیوم الآخر .

(٦٦) سورة التحریم : دے په امثلة المعرضین او په بیان د فعل د ازواج مطهرات په وجه د محبت د رسول الله ﷺ .

(٦٧) سورة الملك : ممتاز دے په رد د شرك فی البرکة بالادلة الاحدی عشر سره د علت العذاب نه چه نه اوریدل د قرآن دی .

(٦٨) سورة ن : ممتاز دے په تحضیض فی التبلیغ مع حالة الناذرین لغیر الله .

(٦٩) سورة الحاقة : ممتاز دے په تفصیل د عذاب اخروي او علت د عذاب نے په دے سوره کښې شرك گرځولے دے.

یہ کتاب maktabatulishaat.com سے ڈاون لوڈ کیا گیا ہے۔

(۷۰) سورة المعارج : هغه سوره چه په هغې کښې ئے عذاب اخروی او علت د عذاب ئے د مقاصدو اربعو انکار گرځولی دی .

(۷۱) سورة نوح علیه السلام : ممتاز دے په رد د شرك فعلی بالدلیل النقلی من نوح علیه السلام .

(۷۲) سورة الجن : ممتاز دے په رد د شرك اعتقادی بالدلیل النقلی من الجن .

(۷۳) سورة المزمل : ممتاز دے په ترغیب الی القرآن .

(۷٤) سورة المدثر : ممتاز دے په ترغیب فی التبلیغ .

(۷٥) سورة القیامة : ممتاز دے په اثبات القیامة مع حالة الانسان والزجرله .

(۷٦) سورة الدهر : ممتاز دے په صفات عشرو مومن لره سره د اثبات القیامة مع البشاره للمؤمنین .

(۷۷) سورة المرسلات : ممتاز دے په اثبات القیامة وبمنازل الاشقیاء .

(۷۸) سورة النباء : ممتاز دے په بیان د قیامت سره د بیان د یوم الفصل چه جدائی به په اشیاء عشرو کښې راشی او شرکت به پاتے نه شی .

(۷۹) سورة النازعات : ممتاز دے په اثبات د قیامت سره د بیان د نمونے د عذاب دنیوی په ذکر د فرعون سره .

یہ کتاب maktabatulishaat.com سے ڈاون لوڈ کیا گیا ہے۔

(۸۰) سورة عبس : ممتاز دے په اثبات القيامة سره د ترغيب في التبليغ نه .

(۸۱) سورة التكوير : ممتاز دے په اثبات د قيامت بالاحوال التي تكون قبلها وهي اثنا عشر ستة منها في الدنيا والستة الاخرى في الآخرة .

(۸۲) سورة الانفطار : ممتاز دے په اثبات القيامة بذكر حالة الانسان ونفي الشفاعة القهرية .

(۸۳) سورة التطفيف : ممتاز دے اثبات القيامة مع الترغيب الى الايمان .

(۸٤) سورة الانشقاق : ممتاز دے په اثبات القيامة مع الترغيب الى الاعمال الصالحة .

(۸۵) سورة البروج : ممتاز دے په بيان د نمونے د هغه کسانو چه عمل صالح ئے کړے ؤ سره د بيان د قيامت يا سورة بروج ممتاز دے په بيان د احوالو د حق پرستو او باطل پرستو .

(۸٦) سورة الطارق : ممتاز دے په اثبات القيامة مع حالة الانسان ومكره .

(۸۷) سورة الاعلى : ممتاز دے په ذکر د مسئلتينو الخالق هو الله تعالى والعالم بكل شى هو الله وحده. او ذکر د نعمتينو تفريعا على المسئلتين . القرآن والجنة .

یہ کتاب maktabatulishaat.com سے ڈاون لوڈ کیا گیا ہے۔

(٨٨) سورة الغاشية : ممتاز دے په تخویف او بشارت علی سبیل التفریع علی التوحید .

(٨٩) سورة الفجر : ممتاز دے په اهانة الدنیا بذکر السایقین .

(٩٠) سورة البلد : ممتاز دے په اصلاح البلد سره .

(٩١) سورة الشمس : ممتاز دے په ترغیب الی الاعمال الصالحة.

(٩٢) سورة اللیل : ممتاز دے په بیان الشرائط لقبول الاعمال .

(٩٣) سورة الضحی : ممتاز دے په بیان التسلیة للنبی ﷺ .

(٩٤) سورة الانشرح : ممتاز دے په خطاب للامة .

(٩٥) سورة التین : ممتاز دے په ترغیب فی التبلیغ او شواهد د هغے .

(٩٦) سورة العلق : ممتاز دے په بیان د مقاصدو اربعو سره د ترغیب الی القرآن .

(٩٧) سورة القدر : ممتاز دے په بیان د عظمت القرآن .

(٩٨) سورة البینة : ممتاز دے په بیان د عظمت د رسول الله ﷺ واحتیاج الناس الی اتباعه .

(٩٩) سورة الزلزال : ممتاز دے په بیان التخویف .

(١٠٠) سورة العدیت : ممتاز دے په زجر للانسان بسبب التکفیر.

یہ کتاب maktabatulishaat.com سے ڈاؤن لوڈ کیا گیا ہے۔

(۱۰۱) سورة القارعة : ممتاز دے په بیان د نمونے د عذاب بعد الزجر .

(۱۰۲) سورة التكاثر : ممتاز دے په بیان الترهيد من الدنيا .

(۱۰۳) سورة العصر : ممتاز دے په بیان د مقامانو اربعو لحفاظة الانسان وحالة الانسان .

(۱۰٤) سورة الهمزه : ممتاز دے په بیان د حالت د منكرينو .

(۱۰۵) سورة الفيل : ممتاز دے په بیان د عمل منكرينو .

(۱۰٦) سورة قريش : ممتاز دے په بیان د مقصد د منكرينو .

(۱۰۷) سورة الماعون : ممتاز دے په تبصره على اعمال المنكرين.

(۱۰۸) سورة الكوثر : ممتاز دے په خطاب للمنكرين مع هلاكة الاعداء .

(۱۰۹) سورة الكافرين : ممتاز دے په اعلان المقاطعة عن الكافرين .

(۱۱۰) سورة النصر : ممتاز دے په اعلان النصر والفتح مع الترغيب فى التبليغ .

(۱۱۱) سورة لهب : ممتاز دے په بیان المثال لهلاك الاعداء .

(۱۱۲) سورة الاخلاص : ممتاز دے په بیان التوحيد .

یہ کتاب maktabatulishaat.com سے ڈاون لوڈ کیا گیا ہے۔

(١١٣) سورة الفلق : ممتاز دے په الاستعاذة بالله من اعداء الله تعالى .

(١١٤) سورة الناس : ممتاز دے په بيان د حالات ثلاثو د انسان مع بيان الاستعاذه .

تمت بالخير والعافية

من افادات

سيدنا وسندنا وشيخنا وامامنا فيما بيننا وبين الله

شيخنا المولى محمد طاهر الفنج فيرى

لا زالت شمس فيضه طالعة

وكتبه الحقير والفقير المعترف بالذنب والتقصير سطان غنى عارف

عفى عنه الحنفى الفنج فيرى المجددى الطاهرى الحسينى

اللهم اغفر لكاتبه ولوالديه ومشايخه اجمعين آمين

آمين آمين الف آمينا

ويرحم الله عبدا قال امينا

یہ کتاب maktabatulishaat.com سے ڈاون لوڈ کیا گیا ہے۔

بعض مطبوعاتنا العربية

(تصنيف: لشيخ القرآن مولانا محمد طاهر)

- سمط الدرر في ربط الآيات والسور
- اصول السنة لرد البدعة
- نيل السائرين في طبقات المفسرين
- النشاط عن حيلة الاسقاط
- اللمعان من خلاصة سور القرآن
- ضياء النور لدحض البدع والفجور
- البصائر للمتوسلين بالمقابر

●●●●

ملنے کا پتہ

مکتبہ قدوسیہ - اردو بازار لاہور

دار القرآن - پنج پیر، تحصیل صوابی، ضلع مردان

یہ کتاب maktabatulishaat.com سے ڈاون لوڈ کیا گیا ہے۔